

- (53) నేను నా మనస్సు నిర్దోషితాన్ని చాటుకోవటం లేదు. మనసైతే చెడుకే ప్రేరేషిస్తూ ఉంటుంది, నా ప్రభువు కరుణించిన వారిని తప్ప. నిస్యందేహంగా నా ప్రభువు క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడూను.
- (54) రాజు ఇలా అన్నాడు : “అతనిని నా వద్దకు తీసుకురండి. నేను అతన్ని నా కోసం ప్రత్యేకించు కుంటాను.” యూసుఫ్ అతనితో మాట్లాడినపుడు అతను ఇలా అన్నాడు - “ఈనాడు మీకు మా వద్ద గౌరవప్రదమైన స్థానం ఉంది. మీరు విశ్వస నీయులు.” (55) యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు: “దేశంలోని ధాన్యాగారాల బాధ్యత నాకు అపుగించండి. వాటిని నేను రక్షించగలను. ఆ పరిజ్ఞానం నాకు ఉంది.” (56) ఈ విధంగా మేము ఆ భూభాగంపై యూసుఫ్ కొరకు అధికార మార్గాన్ని సుగమం చేసాము. ఎక్కడ కోరితే అక్కడ ఉండే సోలభ్యం కూడా ఇచ్చాము. మేము కోరిన వారికి మా కారుణ్యం ప్రసాదిస్తాము. సజ్జనుల ప్రతిఫలం వేము వృద్ధాచేయము. (57) విశ్వసించి భయభక్తులతో వ్యవహారించేవారికి పరలోక ప్రతిఫలమే ఎంతో ఉత్తమమయినది. (58) యూసుఫ్ సోదరులు ఈజిష్టుకు వచ్చారు. అతని సమక్కంలో హజరయ్యారు. అతను వారిని గుర్తుపట్టాడు. కానీ వారు అతనినీ గుర్తుపట్టలేదు. (59) తరువాత అతను వారి సామాను సిద్ధం చేయించి, వారు బయలు దేరుతుండగా వారితో ఇలా అన్నాడు : “మీ మారు సోదరుడ్ని నా వద్దకు తీసుకురండి. నేను ఎలా కొలపాత్రను నింపి ఇస్తున్నానో, అతిథులను ఎంత చక్కగా సత్కరిస్తున్నానో మీరు చూడటం లేదా!
- (60) ఒకవేళ మీరు అతన్ని తీసుకురాకపోతే, మీకు నా వద్ద ధాన్యం లభించదు. మీరు నా దరిదాపులకు కూడా రావద్దు.”

وَمَا أَبْرِئُ نَفْسِي ۝ إِنَّ النَّفْسَ لَا مَارَةٌ بِالسَّوْءِ
إِلَّا مَارِحَمَ رَبِّي ۝ إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝

وَقَالَ الْمَلِكُ اتَّقُونِي بِهِ أَسْتَخْلِصُهُ لِنَفْسِي ۝
فَلَمَّا كَلَّهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدُيْنَا مَكِينٌ
أَمِينٌ ۝

قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِينَ الْأَرْضِ ۝ إِنِّي حَفِظٌ
عَلِيهِمْ ۝

وَكَذَلِكَ مَكَّنَاهُ لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ ۝ يَتَبَوَّأُ
مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ طُنْصِيْبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ
وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ۝

وَلَا جُرُوا إِلَيْهِ خَيْرُ الْلَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا
يَتَّقُونَ ۝

وَجَاءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفُهُمْ
وَهُمْ لَهُ مُنِكِرُوْنَ ۝

وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ قَالَ اتَّقُونِي بِآخِ لَكُمْ
مَّنْ أَبِيْكُمْ ۝ أَلَا تَرَوْنَ أَنِّي أُوْفِي الْكَيْلَ وَأَنَا
خَيْرُ الْمُنْزَلِينَ ۝

فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِي وَلَا
تَقْرَبُونِ ۝

٧
١

(61) వారు ఇలా అన్నారు : “తండ్రిగారు అతన్ని పంపేలా మేము ప్రయత్నిస్తాము. తప్పకుండా చేస్తాము.”

(62) యూసుఫ్ తన నౌకర్లకు ఇలా సంజ్ఞ చేసాడు : “వారు ధాన్యానికి బదులుగా ఇచ్చిన సొమ్మును మెల్లగా వాళ్ళ సామానులోనే పెట్టేయండి.” వారు ఇంటికి చేరి, తిరిగి పొందిన తమ సొమ్మును గుర్తిస్తారనీ, తిరిగి రానూ రావచ్చుననీ.”

(63) వారు తమ తండ్రి వద్దకు పోయి ఇలా అన్నారు, “నాన్నా! ఇక ముందు మనకు ధాన్యామివ్యదానికి ఆంక్క విధించారు. అందువల్ల ధాన్యం తెచ్చేందుకు మీరు మా తమ్ముళ్ళించి మాతో పాటు పంపండి. అతన్ని రక్షించే బాధ్యత మాది.”

(64) తండ్రి ఇలా అన్నాడు : “నేను అతని విషయంలో మిమ్మల్ని ఇంతకు ముందు అతని సోదరుని విషయంలో నమ్మినట్లుగానే నమ్మాలా? అల్లాహ్ యే ఉత్తమ రక్షకుడు. ఆయనే అందరికంటే అధికంగా కరుణించేవాడు.”

(65) తరువాత వారు తమ సంచలు విప్పగా, వారి సొమ్ము వారికి తిరిగి ఇవ్వబడినట్లు గమనించారు. అది చూసి వారు ఇలా అరిచారు, “నాన్నా! మనకింకేం కావాలి. చూడండి! మన సొమ్ము కూడా మనకు తిరిగి ఇప్పబడింది. కనుక ఇక మేము వెళతాము. మా భార్యాబిడ్డల కొరకు ఆహార పదార్థాల్ని తీసుకువస్తాము. సోదరుణ్ణి కూడా కాపాడుతాము. అదనంగా ఒక ఒంట మోనే బరువు ధాన్యాన్ని కూడా తీసుకువస్తాము. ఇంత అదనపు ధాన్యం తేలికగా లభిస్తుంది.”

﴿61﴾ قَالُوا سَنُّرَا وَدْ عَنْهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَعِلُونَ

وَقَالَ لِفِتْيَيْنِهِ اجْعَلُوا بِضَاعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ
لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَى آهَلِهِمْ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿62﴾

فَلَبَّا رَجَعُوا إِلَى آئِيهِمْ قَالُوا يَا بَانَا مُنِعَ مِنَ
الْكَيْلِ فَأَرْسَلَ مَعَنَا أَخَاهَا نَكْتُلُ وَإِنَّا لَهُ
لَحِفْظُونَ ﴿63﴾

قَالَ هَلْ أَمْنَكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمْنَتُكُمْ عَلَى
آخِيهِ مِنْ قَبْلٍ طَفَالُ اللَّهُ خَيْرٌ حِفْظًا وَهُوَ أَرْحَمُ
الرَّحِيمِينَ ﴿64﴾

وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ رُدُّ
إِلَيْهِمْ طَقَالُوا يَا بَانَا مَا نَبِغَنِ طَهْزِ بِضَاعَتَنَا
رُدُّتِ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ آهَلَنَا وَنَحْفَظُ أَخَاهَا وَنَرْكَادُ
كَيْلَ بَعِيرِ طَذِلَكَ كَيْلَ يَسِيرِ ﴿65﴾

(66) వారి తండ్రి ఇలా అన్నాడు : “నేను అతన్ని మీ వెంట ఎంతమాత్రం పంపను - అతన్ని తప్పకుండా తిరిగి నా వద్దకు తీసుకువస్తామని అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం చేస్తే తప్ప. మీరు దోషిడీకి గురయితే అది వేరే విషయం.” వారు అతని ముందు ప్రమాణం చేసినప్పుడు అతను ఇలా అన్నాడు : “చూడండి! మన ఈ మాటలను అల్లాహ్ గమనిస్తున్నాడు.”

(67) అతను ఇలా అన్నాడు : “కుమారులారా! ఒకే ద్వారం గుండా ప్రవేశించకండి. వివిధ ద్వారాల ద్వారా ప్రవేశించండి. కాని నేను అల్లాహ్ సంకల్పం నుండి మిమ్మల్ని కాపాడలేను. ఆయన ఆజ్ఞ తప్ప మరిపరిదీ చెల్లదు. నేను ఆయన్నే నమ్ముకున్నాను. నమ్మదలచుకుస్తవారు ఆయన్నే నమ్ముకోవాలి.”

(68) వారు తమ తండ్రి ఆజ్ఞానుసారం ప్రవేశించినప్పుడు, అతని ఈ ముందు జాగ్రత్త చర్చ అల్లాహ్ సంకల్పం ముందు దేనికి పనికి రాకుండా పోయింది. యాఖూబ్ తన మనస్సులో ఉన్న సందేహాన్ని నిప్పుత్తి చేసుకోవటానికి తన కృషి తాను చేసాడు. నిస్పందేహంగా అతను మేము నేర్చిన విద్య వల్ల జ్ఞాని అయ్యాడు. కాని చాలామంది యదార్థాన్ని తెలుసుకోరు.

قَالَ لَنِ ارْسَلَهُ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِّنَ
اللَّهِ لَتَأْتُنَّ بِهِ إِلَّا أَنْ يُحَاطِبُكُمْ فَلَمَّا آتَاهُ
مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكَيْلٌ
﴿66﴾

وَقَالَ يَبْنَيَ لَا تَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُوا
مِنْ أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَاتٍ وَمَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ مِّنَ اللَّهِ
مِنْ شَيْءٍ إِنِّي الْحَكِيمُ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوْكِيدُ
وَعَلَيْهِ فَلِيَتَوَكَّلِ الْبَيْتُ كُلُّونَ
﴿67﴾

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمْرَهُمْ أَبْوَهُمْ مَا كَانَ
يُغْنِي عَنْهُمْ مِّنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي
نَفْسٍ يَعْقُوبَ قَضَهَا وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لَّمَّا
عَلِمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ
﴿68﴾

ع ٢

యూసుఫ్ సూరా 53 - 68 వాక్యాల వివరణ:

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో యూసుఫ్ (అ) తన సోదరులతో ఇక ముందు ఆహార ధాన్యాల కొరకు వచ్చినప్పుడు మీ చిన్న సోదరుడు బిన్ యామీన్ ని కూడా తీసుకురండనీ, లేకపోతే ఆహార ధాన్యాలు లభించవని అన్నారు. యూసుఫ్ సోదరులు బిన్ యామీన్ ని తీసుకువస్తామని వాగ్దానం చేసి వెళ్ళారు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో యూసుఫ్ (అ) సోదరులు బిన్ యామీన్ ను కూడా తీసుకువచ్చారు. అతను యూసుఫ్ (అ)కు సాంత తమ్ముడు, యూసుఫ్ (అ) అతన్ని తన వద్ద ఉంచుకోవాలని నిశ్చయించుకున్నారు. ఒక పథకం ప్రకారం రాజవంశ కొలపాత్రను బిన్ యామీన్ సామానుల్లో పెట్టించారు. ఇంకా ఎవరి వద్ద రాజవంశ కొలపాత్ర దొరికితే అతన్ని బంధించడని ప్రకటించారు. ఆ తరువాత అందరి సామాన్లు తనిథీ చేయబడ్డాయి. అయితే బిన్ యామీన్ సామానుల్లో ఆ కొలపాత్ర దొరికింది. బిన్ యామీన్ ను ఆపడం జరిగింది. తన సోదరుడు యూసుఫ్ (అ)తో హాయా ఉండసాగాడు.

- (69) వారు యూసుఫ్ వద్దకు వెళ్లినపుడు అతను తన సొంత తమ్ముళ్లి వేరుగా (దగ్గరకు) పిలిపించుకున్నాడు. అతనితో ఇలా అన్నాడు : నేనే నీ అన్నయ్యను. వారు చేస్తూ ఉండిన పనులకు నీవు ఏమాత్రం విచారించకు. (70) తన సోదరుల సామాను బస్తాలను ఎత్తించే ఏర్పాట్లు చేస్తూ, యూసుఫ్ తన సొంత సోదరుని సామానులో తన పాత్రను పెట్టాడు. తరువాత ప్రకటించేవాడు ఇలా ప్రకటించాడు. “జనులారా! యదార్థంగా మీరు దొంగలు.” (71) వారు వెనుకకు తిరిగి ఇలా అడిగారు : “మీ వస్తువేదైనా పోయిందా?”
- (72) ఇలా అన్నారు : “రాజుగారి పాత్రపోయింది. దానిని తెచ్చిన వారికి ఒంటె బరువు ధాన్యం బహుమానంగా లభిస్తుంది. ఆ బాధ్యత నాది.”
- (73) ఆ సోదరులు ఇలా అన్నారు : “అల్లాహ్ పై ప్రమాణం! మీకు బాగా తెలుసు. మేము ఈ దేశంలో సంక్లోభం సృష్టించటానికి రాలేదు. మేము దొంగతనాలు చేసే వాళ్ళము కాము.”

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ أَوْى إِلَيْهِ أَخاهُ قَالَ
إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَسِّسْ بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿69﴾

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ فِي
رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذْنَ مُؤَذِّنَ آيَتُهَا الْعِيرِ إِنَّكُمْ
لَسِرْقُونَ ﴿70﴾

قَالُوا وَأَقْبَلُوا عَلَيْهِمْ مَمَّا تَفِقَدُونَ ﴿71﴾
قَالُوا نَفِقْدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ وَلِئِنْ جَاءَ بِهِ حَمْلٌ
بَعِيرٍ وَآنَابِهِ زَعِيمٌ ﴿72﴾

قَالُوا تَالِلُهُ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا جِئْنَا لِنُفِسِّدَ فِي
الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سِرْقِينَ ﴿73﴾

53వ వాక్యం : యూసుఫ్ (అ) అల్లాహ్ ముందు తన వినయవిధేయతలను ప్రకటిస్తూ, నన్ను నేను నిర్దేషినని చాటుకోవటం లేదని, మనసు చెడు కొరకు ప్రేరేపిస్తూనే ఉంటుందని, అయితే అల్లాహ్ కరుణించిన వారు మాత్రం చెడు నుండి సురక్షితంగా ఉంటారని చెప్పారు. నా ప్రభువు క్షమించేవాడనీ, కరుణించేవాడని అన్నారు.

54 వ వాక్యం : మహా రాజు యూసుఫ్ (అ) నిర్దేషి అని తెలియగానే యూసుఫ్ (అ)ని తన వద్దకు తెచ్చాడని, తాను అతన్ని తన ఆస్తానంలో మంచి గౌరవస్థానాన్ని ఇస్తానని అన్నాడు.

55వ వాక్యం : ధాన్యాగారం అంటే ఆహార ధాన్యాలు నిలువ చేయబడి ఉండే గిడ్డంగులు. ఒక నిర్మీత పరిమాణంలో ఆహార ధాన్యాలను ఖర్చు చేయడం, రాబోయే కరువు పరిస్థితులను ఎదుర్కొనే ఏర్పాట్లు చేయడం కోసం వాటి బాధ్యతలు తనకు అప్పగించమని అన్నారు. సాధారణ పరిస్థితుల్లో ఉన్నత స్థానాలు కోరడం ధర్మం కాదు. అయితే దేశాన్ని, ప్రజలను రక్షించే నిమిత్తం తనలో ఆ యోగ్యత, సమర్థత ఉందని భావించినపుడు కోరవచ్చును. మహారాజు కోరికపై ఆ శాఖ బాధ్యతను, యూసుఫ్ (అ) స్వీకరించారు. ‘హాఫీజ్’ అంటే నేను దాన్ని కాపాడుతాను. సరైన విధంగా ఖర్చుచేస్తాను. ‘అలీమ్’ అంటే దాన్ని భద్రపరిచే జ్ఞానం నాకు ఉంది అని భావం.

యూసుఫ్ (అ) వారిని చూడగానే తండ్రి, సోదరుడు గుర్తుకొచ్చారు. ఇంటి పరిస్థితులన్నీ వారిని అడిగి తెలుసుకున్నారు. వారు తిరిగి వెళ్లినపుడు ఇలా అన్నారు - మీ ప్రాంతంలో కరువు వ్యాపించింది. మీరు ఆహార ధాన్యాల కోసం ఈసారి వచ్చినపుడు బిన్ యామీన్ను తెస్తేనే ఆహార ధాన్యాలు ఇస్తాను అని అన్నారు.

(74) వారు ఇలా అన్నారు : “సరే, మీ మాట అసత్యమని తేలితే అప్పుడు అతని శిక్క ఏమిటి?”

(75) వారు ఇలా అన్నారు : “వాడి శిక్క ఎవడి సామానులో అది దొరుకుతుందో అతడే తనకు శిక్కగా బానిసై ఉండాలి. అలాంటి దుర్మార్గులకు మేము ఏధించే శిక్క ఇదే.” (76) అప్పుడు యూసుఫ్ తన సాంత సోదరుని సంచి వెతికే ముందు ఇతర సోదరుల సంచులను వెతకటం ప్రారంభించాడు. తరువాత తన సోదరుని సంచి నుండి పోయిన వస్తువును బయటకు తీసాడు. ఈ విధంగా మేము యూసుఫ్కు మా యుక్తి ద్వారా సహాయం చేశాము. రాజుధర్యం ప్రకారం తన సోదరుణ్ణి బంధించటం అతనికి తగదు, ఒకవేళ అల్లాహోయే అలా కోరితే తప్ప. మేము కోరిన వారికి ఉన్నత స్థానాలు ప్రసాదిస్తాము. జ్ఞానులందరినీ మించిన జ్ఞాని ఒకడు ఉన్నాడు.

(77) సోదరులు ఇలా అన్నారు : “ఇతడు ఒకవేళ దొంగతనం చేస్తే, ఇతని సోదరుడు కూడా దొంగతనం చేసి ఉన్నాడు.” యూసుఫ్ వారి మాటలను విని తన భావాలను అణచివేశాడు. నిజాన్ని వారి ముందు బహిర్గతం చేయలేదు. అయితే మనసులో మాత్రం ఇలా అనుకున్నాడు, “మీరు చాలా దుర్మార్గులు. నాపై మీరు మోపుతున్న అపనింద యొక్క వాస్తవం అల్లాహోకు బాగా తెలుసు.

(78) వారు ఇలా అన్నారు - “ఓ మహారాజా! ఇతని తండ్రి చాలా ముసలివాడు. ఇతనికి ఒడులు మీరు మాలో ఒకరిని ఉంచుకోండి. మేము మిమ్మల్ని మంచివారుగా చూస్తున్నాము.” (79) యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు : “అల్లాహో రక్షించుగాక! ఎవరి వద్ద సొమ్ము దొరికిందో అతన్ని తప్ప ఇంకొకరిని మేము బంధించలేము. ఒకవేళ అలా చేస్తే మేము దుర్మార్గులమౌతాము.

قَالُوا فَمَا جَزَاؤَهُ أَنْ كُنْتُمْ كُنْذِبِينَ ﴿74﴾

قَالُوا حَزَّأُوهُ مَنْ وُجِدَ فِي رَحِيلِهِ فَهُوَ حَزَّأُوهُ
كَذِلِكَ نَجِزِي الظَّلِيمِينَ ﴿75﴾

فَبَدَا بِأَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءَ أَخِيهِ ثُمَّ
اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِعَاءَ أَخِيهِ كَذِلِكَ كَذِلِكَ
لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِيْنِ الْمَلِكِ
إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ تَرْفَعُ دَرَجَتٍ مَّنْ نَشَاءُ
وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلَيْهِمْ ﴿76﴾

قَالُوا إِنْ يَسِيرُ قَفْدُ سَرَقَ أَخَّهَ مِنْ قَبْلِهِ
فَأَسَرَّهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ وَلَمْ يُبَدِّلْهَا لَهُمْ
قَالَ أَنْتُمْ شُرُّ مَكَانًا وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
تَصْفُونَ ﴿77﴾

قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبَا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ
أَحَدَنَا مَكَانًا إِنَّا نَرِيكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿78﴾

قَالَ مَعَادَ اللَّهُ أَنْ تَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدْنَا مَتَاعَنَا
عِنْدَهُ إِنَّا إِذَا لَمْ ظَلِمْنَا ﴿79﴾

(80) వారు యూసుఫ్ పట్ల నిరాశచెంది, ఒక మూలకు పోయి పరస్పరం సంప్రదించుకున్నారు. వారిలో అందరికంటే పెద్దవాడు ఇలా అన్నాడు : “మీ తండ్రి అల్లాహ్ పేరు మీద మీచేత ప్రమాణం చేయించుకున్న విషయం మీకు తెలియదా? లోగడ యూసుఫ్ విషయంలో మీరు చేసింది కూడా మీకు తెలుసు. ఇప్పుడు నేను మాత్రం ఇక్కడి నుండి వెళ్ళను. నా తండ్రి నాకు అనుమతి ఇప్పునంత వరకు లేదా అల్లాహ్ యే నా విషయంలో తీర్చ చెయ్యనంతవరకు.

(81) మీరు వెళ్ళి మీ తండ్రితో ఇలా అనుంది : “తండ్రి! మీ కుమారుడు దొంగతనం చేశాడు. మేము అతను దొంగతనం చేస్తూ ఉండగా చూడలేదు. మాకు తెలిసిన విషయమే మేము చెబుతున్నాము. అగోచర విషయాల్చి మేము చూడలేము కదా!” (82) మేము బినచేసిన నగరంలోని వారిని అడిగి మీరు తెలుసుకోండి. మేము కలిసి తిరుగు ప్రయాణం చేసిన బిడారును కనుక్కోండి. నిస్పందేహంగా మేము సత్యమే పలుకుతున్నాము.” (83) వారి తండ్రి ఈ గాధను విని ఇలా అన్నాడు : “అనలు మీ దుష్ట మనస్సులు మీచేత మరొక ఫకోరకార్యాన్ని చేయించాయి. సరే, ఉత్తమ రీతిలో సహనం వహిస్తాను. అల్లాహ్ వారందరిని తెచ్చి నాతో కలుపుట జరగవచ్చుకదా! ఆయన సర్వమూత్ర తెలిసినవాడు, వివేకవంతుడూను.” (84) తరువాత అతను వారి వైపు నుండి తన ముఖాన్ని త్రిపుకొని కూర్చుండిపోయాడు. “ఆహో! యూసుఫ్” అంటూ వాపోయాడు. దుఃఖంతో కృంగిపోయాడు. అతని నేత్రాలు తెల్లగా పాలి పోయాయి.

فَلَمَّا اسْتَيَسْوَا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا ۚ قَالَ
كَيْرِيْهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ آخَذَ
عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ وَمِنْ قَبْلِ مَا فَرَطْتُمْ
فِي يُوْسُفَ ۖ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي
أَبِيهِ أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي ۖ وَهُوَ خَيْرُ الْحَكِيمِينَ ﴿٨٠﴾

إِرْجَعُوا إِلَيْ أَبِيكُمْ فَقُولُوا يَا بَنَانَا إِنَّ ابْنَكَ
سَرَقَ ۖ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا
لِلْغَيْبِ حَفَظِيْنَ ﴿٨١﴾

وَسَأَلَ الْقَرِيْةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيْرَ الَّتِي
أَقْبَلْنَا فِيهَا ۖ وَإِنَّا لَضَدِّقُونَ ﴿٨٢﴾

قَالَ بَلْ سَوَّلْتُ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا ۖ فَصَرَّ
جَمِيلٌ ۖ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيْعًا ۖ إِنَّهُ
هُوَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيمُ ﴿٨٣﴾

وَتَوَلَّ عَنْهُمْ ۖ وَقَالَ يَا سَفِيْ علىِ يُوْسُفَ
وَابْيَضَّتْ عَيْنُهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيْمٌ ﴿٨٤﴾

(85) కొడుకులు ఇలా అన్నారు : “అల్లాహ్ సాక్షి! మీరు ఒక్క యూసుఫ్ నే జ్ఞాపకం చేసుకుంటూ ఉంటారు. చివరకు అతని పట్ల దుఃఖంతోనే కృంగిపోతారు. లేదా మీ ప్రాణాన్ని తీసుకుంటారు.

(86) అతను ఇలా అన్నాడు : “నేను నా ఆందోళనను గురించి, నా ఆవేదనను గురించి అల్లాహ్ కే ఫిర్యాదు చేసుకుంటాను. అల్లాహ్ గురించి నాకు తెలిసినట్లు మీకెవరికీ తెలియదు.

(87) కుమారులారా! వెళ్లి యూసుఫ్ గురించి, అతని సోదరుని గురించి దర్యాపుచేయండి. అల్లాహ్ కారుణ్యం పట్ల నిరాశచెందకండి. ఆయన కారుణ్యం పట్ల కేవలం అవిశ్వాసులే నిరాశచెందుతారు.”

(88) వారు యూసుఫ్ వద్దకు వెళ్లి ఇలా విస్తువించుకున్నారు : “ఓ మహారాజా! మేము, మా కుటుంబము పెద్ద ఆపదకు గురిఅయ్యాము. మేము కొద్ది సొమ్మును మాత్రమే తీసుకొని వచ్చాము. దయచేసి మీరు మాకు ధాన్యాన్ని పూర్తిగా ఇప్పించండి. మాకు దానం చేయండి. దానం చేసేవారికి అల్లాహ్ ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు.”

(89) అతను ఇలా అన్నాడు : “అజ్ఞానంలో మీరు యూసుఫ్ పట్ల, అతని సోదరుని పట్ల ఎలా ప్రవర్తించారో మీకు తెలుసా?”

(90) వారు ఉలికిప్పడి “ఆఁ నీవు యూసుఫ్ వా?” అని అన్నారు. అతను ఇలా అన్నాడు : “అవను, నేనే యూసుఫ్ ను, ఇతడు నా సోదరుడు, మాపై అల్లాహ్ దయచూపాడు. వాస్తవం ఏమిటంటే భయభక్తులతో, ఓర్పుతో మెలిగే సజ్జనుల ప్రతిఫలాన్ని అల్లాహ్ వృధా కానివ్వడు.

(91) వారు ఇలా అన్నారు : “అల్లాహ్ సాక్షి! అల్లాహ్ మాకంటే నీకు అధికంగా బౌన్సుత్యం ప్రసాదించాడు. మేము నిజంగానే దోషులం.”

قَالُوا تَالِهُ تَفْتَأُوا تَذْكُرٌ يُوْسَفَ حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْمُهَلِّكِينَ ﴿85﴾

قَالَ إِنَّمَا آشْكُوا يَبْيَّنِي وَحْزُنِي إِلَى اللَّهِ وَآعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿86﴾

يَبْيَنِي أَذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوْسَفَ وَآخِيهِ وَلَا تَایِّسُوا مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَأْيَسُ مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكُفَّارُونَ ﴿87﴾

فَلَبِّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا يَاهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَآهَلَنَا الصُّرُّ وَجَئْنَا بِيَضَاعَةٍ مُّزْجِيَّةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقَ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ الْمُتَصَدِّقِينَ ﴿88﴾

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوْسَفَ وَآخِيهِ إِذَا نَّتَمْ جِهَلُونَ ﴿89﴾

قَالُوا إِنَّكَ لَأَنْتَ يُوْسَفُ قَالَ أَنَا يُوْسَفُ وَهَذَا آخِي زَقْدُ مَنْ أَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا إِنَّهُ مَنْ يَتَّقِي وَيَصِيرُ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيغُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿90﴾

قَالُوا تَالِهُ لَقَدْ اتَّرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَإِنْ كُنَّا لَخَطِيئِينَ ﴿91﴾

(92) అతను ఇలా అన్నాడు : “ఈనాడు మీపై ఎలాంటి ఆరోపణ లేదు. అల్లాహు మిమ్మల్ని క్షమించుగాక! ఆయన అందరికంటే అధికంగా కరుణించేవాడు.

(93) ఈ నా చొక్కాను తీసుకువెళ్లి నా తండ్రి ముఖంపై వేయండి. ఆయనకు తిరిగి చూపు వస్తుంది. మీ కుటుంబ సభ్యులందరినీ తీసుకొని నా వద్దకు రండి.”

69 - 93 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకబడి వాక్యాల్లో యూసుఫ్ (అ) తన తమ్ముట్టి తన వద్ద ఉంచుకున్నాడు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో యూసుఫ్ (అ) తల్లిదండ్రులు ఈజిష్టు వచ్చారు. అప్పుడు యూసుఫ్ (అ) సింహాసనంపై కూర్చుని ఉన్నారు. అప్పుడు తల్లిదండ్రులు, సోదరులు అతనికి సాప్టాంగ ప్రణామం చేసారు. బాల్యంలో చూసిన స్నాప్టుం ఇప్పుడు నెరవేరింది.

69వ వాక్యం : యాఖూబ్ (అ) బిన్ యామీన్ పట్ల శ్రద్ధ చూపేవారు, ఎంతో ప్రేమగా చూసుకొనేవారు. అందువల్ల అతని సోదరులు అతని పట్ల కూడా ఈర్ష్యకు గురయ్యారు. ప్రయాణంలో కూడా అతన్ని హింసించి ఉంటారు. ఇవన్నీ బిన్ యామీన్ తెలిపి ఉంటాడు. అందువల్ల యూసుఫ్ (అ) అతన్ని అయిందేదో అయింది. ఇప్పుడు ఎటువంటి విచారం లేదు అని ఓదార్చారు.

70వ వాక్యం : యూసుఫ్ (అ) పథకం ప్రకారం అతని నేవకులు లేదా అతనే బిన్ యామీన్ సంచిలో ఆ పాత్రము పెట్టి ఉంచారు.

72వ వాక్యం : అంటే రత్నాలు, వల్లాలు పొదిగివున్న నీళ్ళు త్రాగే పాత్ర. వీరు రాజభటులు అయి ఉంటారు. వీరే ఆ కప్పు పోయిందని దాన్ని తెచ్చి ఇచ్చేవారికి ఒంటే బరువంత ఆహారధాన్యాలు ఇప్పటం జరుగుతుందని ప్రకటించారు.

75వ వాక్యం : రాజభటులు ‘మీ సంచల్లో ఆ పాత్ర దౌరికితే ఏ శిక్ష’ అని ప్రశ్నించారు. అప్పుడు సోదరులు “ఎవరివద్ద దౌరికితే వారిని మీ వద్ద ఉంచుకోండి” యాఖూబ్ (అ) పరీఅతీలో ఈ ఆదేశమే ఉండేది.

76వ వాక్యం : ఆయతే ఈజిష్టు చట్టం ప్రకారం దొంగను జైల్లో వేసేవారు. యూసుఫ్ (అ) సోదరులే శిక్షను నిర్ణయించేటట్టు అల్లాహు పథకం వేశాడు. అందువల్ల సంచల తనిట్టి కూడా సోదరుల నుండే ప్రారంభమైంది. ఈ విధంగా బిన్ యామీన్ తన సాంత సోదరుని వద్ద గౌరవంగా సుఖంగా ఉన్నారు. జరిగినదంతా అల్లాహు ఆజ్ఞానుసారమే జరిగింది. ఆ తరువాత అల్లాహు (త) యూసుఫ్ ని గౌరవించిన విధంగానే ఎవరిని కోరితే వారికి ఉన్నత స్థానాలు ప్రసాదిస్తాడని, ఇంకా జ్ఞానంలో ఒకర్ని మించినవారు ఒకరు ఉన్నారనీ తెలియజేశాడు. అయితే హసన్ బస్రీ (ర) ఈ పరంపర అల్లాహు వద్దకు వెళ్లి ఆగిపోతుందని ఎందుకంటే అల్లాహు అన్నీ తెలిసినవాడనీ, అల్లాహు జ్ఞానం అంతులేనిదని వ్యాఖ్యానించారు. (త్రైసీరురుప్రశ్నలు).

77వ వాక్యం : బిన్ యామీన్ సంచి నుండి పాత్ర దౌరికిన తరువాత అతని సోదరులు ఇది మా హనికాదని, మేము వాడిని మంచివాడుగా భావించేవారమని, అతను దొంగతనం చేస్తే ఆశ్చర్యపడనవసరం లేదని, అంతకుముందు వాడి అన్న కూడా దొంగతనం చేసాడని అన్నారు. ఈ విధంగా యూసుఫ్ (అ)పై ఒక అపనింద వేయబడింది.

قَالَ لَا تَثْرِيْبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ ۖ يَعْفُّ اللَّهُ
كُمْ ۖ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّحْمَيْنِ ﴿٩٢﴾

إذْهَبُوا بِقَمِيْصِنِ هَذَا فَالْقُوْدُ عَلَى وَجْهِهِ يَأْتِ
بَصِيْرًا ۚ وَأَتُوْنِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِيْنِ ﴿٩٣﴾

١٤
٤

10

అయితే దీన్ని విని యూసుఫ్ (అ) తన మనసులోనే బాధపడ్డారు, ఏమాత్రం బహిర్గతం చేయలేదు. నాపై అసత్యపు అభాండాలు వేస్తున్నారు. ఇప్పుడ్నీ అల్లాహ్ కు తెలుసు అని బాధపడ్డారు.

80వ వాక్యం : అందరికంటే పెద్ద సోదరునికి విషయాలన్నీ గుర్తుకురాసాగాయి. యూసుఫ్ (అ)ని బావిలో పడవెయ్యడం, తండ్రిగారు చింతించి దుఃఖానికి గురికావడం, సోదరుల నిర్ణయం, తండ్రి సచ్చచెప్పడం - అందువల్ల తిరిగి వెళ్ళటానికి నిరాకరించాడు. పెద్దవాడు తండ్రిని ఎదుర్కొనే శక్తిలేక తండ్రిగారు ఈ విషయం గురించి విచారించి తనకు వచ్చే అనుజ్ఞ ఇచ్చే వరకు లేదా అల్లాహ్ నా విషయంలో తీర్పు చేయనంత వరకు నేను రాను అని అన్నాడు.

81వ వాక్యం : తండ్రి వధ్యకు వెళ్ళమని, అతనికి జరిగినదంతా వివరించమని బిన్ యామీన్‌పై అభియోగం మోపబడిందని ఆ పాత్ర అతని సంచిలో నుండి దౌరికిందని, అందువల్ల మేము సాక్షం ఇస్తున్నామని, అయితే మేము అగోచర విషయాల జ్ఞానం లేనివారమని, వాస్తవం ఏమిటో మాకు తెలియదని పెద్దవాడు తన సోదరులతో అన్నాడు.

83వ వాక్యం : బిన్ యామీన్ గురించి తెలుసుకున్న తరువాత ఇప్పుడు నాకు సహనం వహించడమే స్వేచ్ఛనది అని తండ్రి యాఖూాబ్ (అ) అన్నారు. ఎందుకంటే యాఖూాబ్ (అ) దైవప్రవక్త. ఇదే ఆయనకు తగినది. అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖించారు : ప్రవక్త (స) ఇలా బోధించారు - సహనం అంటే మొట్టమొదటి దెబ్బకు మనిషి దుఃఖాన్ని మౌనంగా భరించాలి.” (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

ఆప్తులను కోల్పేవడం వల్ల, దుఃఖానికి గురికావడం తప్పు కాదు. మనిషి పెడబొబ్బలు పెట్టటం, బట్టలు చింపుకొని ఆవేశపూరిత మాటలు పలకటం సహనానికి, నిలకడకు వృత్తిరేకం, నిషిద్ధం. ప్రవక్త (స) తన కుమారుడు ఇబ్రాహీం మరణంపై ఇలా అన్నారు - “కట్టు అశ్రువులు ప్రవహింపజేస్తాయి. మరియు మనస్సు దుఃఖంతో నిండి ఉంది. అయితే అల్లాహ్ ఆగ్రహివేశానికి గురిచేసే ఎటువంటి మాటను మేము పలకము. ఇంకా ఓ ఇబ్రాహీమ్! నీవు మానుండి దూరమయినందుకు దుఃఖిస్తున్నాము.”

85 - 86 వాక్యాలు : యాఖూాబ్ (అ) పరిస్థితి చూసి అతని కుమారులు చాలా చింతించేవారు. రోజు రోజుకు ఆయన ఆరోగ్యం క్లీషించసాగింది. అప్పుడు కుమారులు యాఖూాబ్ (అ)తో, మీరు యూసుఫ్ గురించి ఆలోచిస్తూ మిమ్మల్ని మీరు నాశనం చేసుకుంటారనిపిస్తుంది అని నిష్ఫారంగా అన్నారు. అప్పుడు, “నేను నా దుఃఖాన్ని ఇతరులైప్పరితో కాక కేవలం అల్లాహ్ కే తెలియజేసుకుంటున్నాను, ఆయన సన్నిధిలో ప్రార్థిస్తున్నాను. ఆయననే మొరపెట్టుకుంటున్నాను” అని, యాఖూాబ్ (అ) అన్నారు. అందువల్ల నన్ను నా మానాన వదలిపెట్టండి. నాకు తెలిసినవి మీకు తెలియవు. యూసుఫ్ (అ) బ్రతికి ఉన్నాడని నాకు తెలుసు. అతని స్వప్సం సత్యమైనది. అల్లాహ్ తప్పకుండా మీ ఇద్దరినీ కలుపుతాడని ఆశిస్తున్నాను. సాధారణంగా సహనంతో పాటు బాధలు కూడా పెరుగుతూపోతే మంచిరోజులు దగ్గర పడతాయి.

87వ వాక్యం : ఆయన తన కుమారునితో ఈజిప్పు వెళ్ళమని, యూసుఫ్, బిన్ యామీన్ల గురించి ఆచాకీ తెలుసుకోమని చెప్పారు. అయితే అల్లాహ్ కారుణ్యం నుండి నిరాశచెందవడ్డని, ఎందుకంటే విశ్వాసులు అల్లాహ్ కారుణ్యం పట్ల నిరాశచెందరని కూడా అన్నారు.

88 - 93 వాక్యాలు : ఒకవైపు పరిస్థితి ఇలా ఉంది. రెండవ వైపు కరువు కాటకాలు తీవ్రతరం అవసాగాయి. ఆ తరువాత సోదరులు ఈజిప్పు వచ్చి యూసుఫ్ (అ)కి కరువు కాటకాల తీవ్రతను గురించి తెలిపి ఆహార ధాన్యాలు కోరారు. ఈ పరిస్థితులన్నీ చూసి తన సోదరులు తన ముందు అర్థిస్తున్నారని భావించి, సోదరప్రేమ కట్టలు తెంచుకుంది. అప్పుడు తనను తాను బహిర్గతం చేసుకున్నారు. “అజ్ఞానంలో యూసుఫ్కు మీరు ఏం చేసారో గుర్తుందా?” అని

(94) ఇక్కడ ఈ బిడారు బయలుదేరినప్పుడు, అక్కడ వారి తండ్రి ఇలా అన్నాడు : “నేను యూసుఫ్ సువాసన పొందుతున్నాను. ముసలితనం వల్ల నా మతి చలించిందని మీరు అనుకోవచ్చు.”

(95) అతని ఇంటివారు ఇలా అన్నారు : “అల్లాహ్ తోడు! మీరు ఇంకా మీ పాత పిచ్చిలోనే పడి ఉన్నారు.”

(96) తరువాత శుభవార్త నిచ్చువాడు వచ్చి యూసుఫ్ చొక్కాను యాఖూాబ్ ముఖంపై వేశాడు. అకస్మాత్తుగా ఆయనకు మళ్ళీ దృష్టి వచ్చింది. అప్పుడు అతను ఇలా అన్నాడు : “నేను మీకు చెప్పలేదా? మీకు తెలియంది అల్లాహ్ తరపు నుండి నాకు తెలుసు అని.”

(97) అందరూ ఇలా అన్నారు : “నాన్నా! మా పొపాలను క్షమించవలసిందిగా మీరు అల్లాహ్ ను ప్రార్థించండి. మేము నిజంగానే దోషులము.”

(98) అతను ఇలా అన్నాడు : “మిమ్ములను క్షమించవలసిందిగా నేను నా ప్రభువును అర్థిస్తాను. ఆయన అమితంగా క్షమించేవాడూ, కరుణించే వాడూను.

(99) తరువాత వారు యూసుఫ్ వద్దకు వెళ్ళినపుడు, అతను తన తల్లిదండ్రులను తన వద్ద కూర్చు పెట్టుకున్నాడు. ఇలా అన్నాడు - “ఇక పట్టణంలోకి పదండి. అల్లాహ్ తలిస్తే మీరు సుఖ శాంతులతో జీవిస్తారు.

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيْرُ قَالَ أَبُوهُمْ رَبِّنِي لَأَجْدُ رِجْحَ
يُوسُفَ لَوْلَا آنَ تُفَنِّدُونِ ﴿٩٤﴾

قَالُوا تَالَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالٍ كَالْقَدِيرِ ﴿٩٥﴾

فَلَمَّا آتَنَ جَاءَ الْبَشِيرُ الْقَلْهُ عَلَى وَجْهِهِ فَارْتَدَ
بَصِيرَاهُ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ
اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾

قَالُوا يَا بَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا
خَطِئِينَ ﴿٩٧﴾

قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَبِّيٌّ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوْيَ إِلَيْهِ أَبُوهُيَّهُ وَقَالَ
ا دُخُلُوا مِضْرَابِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ أَمِنِيْنَ ﴿٩٩﴾

ప్రశ్నించారు. సోదరులు ఒక్కసారి అదిరిపోయి మహారాజు యూసుఫ్ దీనిని గురించి ఎందుకు ప్రశ్నిస్తున్నారు అని ఆలోచించి యూసుఫ్ వైపు వింతగా చూస్తూ, “నువ్వేనా యూసుఫ్?” అని అన్నారు. ఖుర్జాన్ ఈ ద్రామానంతా రెండు వాక్యాల్లో వివరించింది. ఆనాడు యూసుఫ్ మరణ వార్త ఒక చొక్క ద్వారా ఇవ్వబడింది. ఇప్పుడు అతడు సజీవంగా ఉన్నాడనే శుభవార్త కూడా చొక్క ద్వారానే ఇవ్వబడుతుంది. (తర్జుమానుల్ ఖుర్జాన్).

(100) అతను తన తల్లిదండ్రులను తన చేతులతో ఎత్తుకొని సింహాసనం మీద తనతో కూర్చో బెట్టుకున్నాడు. అందరూ అతని ముందు అప్రయత్నంగా సజ్జదాలో పడిపోయారు. యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు : “తండ్రీ! నేను పూర్వం కన్న కలకు ఇదీ పరమార్థం. నా ప్రభువు దానిని నిజం చేశాడు. అంతా ఆయన దయ! ఆయన నన్ను కారాగారం నుండి బయటకు తీసాడు, మిమ్మల్ని ఎడారి నుండి తీసుకొనివచ్చి నాతో కలిపాడు. వాస్తవానికి ఔతాను నాకూ, నా సహాదరులకు మధ్య కలహాన్ని సృష్టించాడు. యదార్థం ఏమిటంబే, నా ప్రభువు ఎవరూ గ్రహించలేని యుక్కల ద్వారా తన సంకల్పాన్ని నెరవేరుస్తాడు. నిస్పందేహంగా ఆయన అన్నీ తెలిసినవాడూ, వివేకవంతుడూను. (101) నా ప్రభూ! నీవు నాకు అధికారాన్ని ప్రసాదించావు. మాటల పరమార్థాన్ని నేరావు. భూమ్యకాశాల నిర్మతా! నీవే ఇహంలోనూ, పరంలోనూ నాకు సంరక్షకుడవు. ముఖ్యముగానే నాకు చావు ప్రసాదించు. ఇంకా నన్ను సజ్జనుల్లో చేర్చు. (102) ఓ ప్రపక్తా! ఈ గాఢ అగోచర విషయాలలోనిది. దానిని మేము నీకు వహీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాము. యూసుఫ్ సోదరులు పరస్పరం సంప్రదించి కుట్ట పన్నినపుడు నీవు వారి వద్ద లేవుకడా! (103) నీవు ఎంతగా అభిలషించినా వీరిలో చాలా మంది విశ్వసించరు. (104) వాస్తవంగా నీవు ఈ సేవకు వారి నుండి ఏ విధమైన ప్రతిఫలాన్ని కోరటం లేదు. ప్రపంచ ప్రజలందరికి ఇది ఒక హితబోధ. (105) భూమ్యకాశాల్లో ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి, కానీ వారు వాటిని చూస్తూ పోతూ ఉంటారు. ఏ మాత్రం గమనించరు.

وَرَفَعَ أَبُو يُهُوكَ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّداً
وَقَالَ يَأَبِيتُ هَذَا تَأْوِيلُ رُعَيَايَيْ مِنْ قَيْلُ زَقْدُ
جَعَلَهَا رَبِّيْ حَقَّاً وَقَدْ أَحْسَنَ بِّيْ إِذْ أَخْرَجَنِي
مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْلِو مِنْ بَعْدِ آنَ
تَزَغَ الشَّيْطَنُ بَيْنِيْ وَبَيْنِ إِحْوَتِيْ إِنَّ رَبِّيْ
لَطِيفٌ لِهَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَالْعَلِيِّمُ
الْحَكِيمُ ﴿100﴾

رَبِّيْ قَدْ أَتَيْتَنِيْ مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَيْتَنِيْ مِنْ
تَأْوِيلِ الْأَحَادِيْثِ فَاطَّرَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ أَنْتَ وَلِيْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
تَوَفَّنِيْ مُسْلِمًا وَأَكُحْقِنِيْ بِالصَّلِحِيْنِ ﴿101﴾

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرَّغِيْبِ نُوحِيْهُ إِلَيْكَ وَمَا
كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوْا أَمْرَهُمْ وَهُمْ
يَمْكُرُوْنَ ﴿102﴾

وَمَا آكُثُرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصَتْ
بِمُؤْمِنِيْنِ ﴿103﴾

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ آخِرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذَكْرٌ
لِلْعَلِيِّمِينِ ﴿104﴾

وَكَائِنُ مِنْ أَيَّةِ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمْرُرُونَ
عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُوْنَ ﴿105﴾

(106) వారిలో అల్లాహ్‌ను విశ్వసించేవారు చాలామంది ఉన్నారు. కానీ వారు ఆయనతో పాటు ఇతరులను కూడా భాగస్వాములుగా నిలబెడుతూ ఉన్నారు. (107) దైవశిక్షకు సంబంధించిన ఏ ఆపదా వారిని చుట్టుముట్టుడనీ, వారికి తెలియకుండానే వారిపైకి ప్రశ్నయగడియ అకస్మాత్తుగా వచ్చి పడదనీ వారు నిశ్చింతగా ఉన్నారా? (108) ఇలా పలుకు : “ఇది నా మార్గం. నేను అల్లాహ్ వైపునకు పిలుస్తున్నాను. స్వయంగా నేను నా అనుచరులు ఈ మార్గాన్నే స్పష్టంగా చూస్తున్నాము, అల్లాహ్ పరిశుద్ధుడు, సాటి కల్పించేవారితో నాకు ఎటువంటి సంబంధమూ లేదు. (109) ఓ ప్రవక్త! నీకు పూర్వం మేము పంపిన ప్రవక్తలందరూ మానవులే. పట్టణవాసులే. వారి వైపునకే మేము ‘వహి’ని పంపుతూ వచ్చాము. వారు భూమిపై సంచరించ లేదా? వారికి ముందు గతించిన జాతుల ముగింపును వారు చూడలేదా? నిస్సందేహంగా పరలోక గృహం దైవభీతిపరులకు ఎంతో మేలైనది. ఇప్పటికీ మీరు అర్థం చేసుకోరా? (110) చివరకు దైవప్రవక్తలు నిరాశ చెందినపుడు, ప్రజలు కూడా తమకు అసత్యం చెప్పబడిందని భావించినపుడు, అకస్మాత్తుగా మాసహయం ప్రవక్తలకు చేరింది. మా సంప్రదాయ మేమిటంటే మేము కోరిన వారిని రక్కించుకుంటాము. కానీ మా శిక్షను దోషులపై పడకుండా తొలగించటం సాధ్యం కాదు.

(111) యదార్థంగా ఈ గాధల్లో బుధీ, జ్ఞానం ఉన్నవారికి ఒక మంచి గుణపారం ఉంది. ఈ ఖుర్జాన్లో కల్పించిన విషయాలేవీ లేవు. ఇవి ఇదివరకు వచ్చిన గ్రంథాలకు త్రధ్వవీకరణ, ప్రతి విషయానికి వివరణ. ఇంకా విశ్వాసులకు హితబోధ, కారుణ్యమూను.

وَمَا يُوْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ
مُّشَرِّكُونَ ﴿106﴾

أَفَآمِنُوا أَنْ تَأْتِيهِمْ غَاشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ اللَّهِ أَوْ
تَأْتِيهِمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿107﴾

قُلْ هُنَّا سَبِيلٌ أَدْعُوا إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا
وَمِنْ أَنَّتَعْنَى طَ وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنْ
الْمُسْرِكِينَ ﴿108﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِمْ
مِّنْ أَهْلِ الْقُرْبَى طَ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ
فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ طَ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ اتَّقَوا
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿109﴾

حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيَّسَ الرُّسُلُ وَظَلَّمُوا أَنَّهُمْ قَدْ
كُنْدِبُوا جَاءُهُمْ نَصْرًا لَا فَنْجِيٌّ مِنْ نَّشَاءٍ طَ وَلَا
يُرَدُّ بَأْسًا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿110﴾

لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّأُولَئِكَ الْأَلْبَابِ طَ
مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرِي وَلِكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِينَ
بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً
لِّقَوْمٍ يُوْمِنُونَ ﴿111﴾

94 - 111 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : సోదరులందరూ ఈజిప్పు నుండి కన్నాన్ బయలుదేరినపుడు ఇక్కడ యాఖూబ్ (అ) తన ఇంటివారితో, “నాకు యూసుఫ్ సువాసన వస్తుంది, కానీ మీరు దీన్ని నమ్మరు, ఇంకా నన్ను పిచ్చి పట్టిందని అంటారు” అని అన్నారు. ఆ తరువాత యహూదా యూసుఫ్ చోక్కు తెచ్చి అతని ముఖముపై వేయగానే యాఖూబ్ (అ)కు దృష్టి వచ్చేసింది. అప్పుడాయన అందరితో, “నేను మీకు చెప్పలేదా? అల్లాహ్ నుండి మీకు తెలియనివి నాకు తెలుసునని” అన్నారు. అప్పుడు సోదరులందరూ తమ తప్పులను క్షమించమని అల్లాహ్ ను వేడుకోమని తండ్రితో విన్నవించుకున్నారు. నేను తప్పకుండా అల్లాహ్ ను ప్రార్థిస్తానని అయిన క్షమించేవాడు అమితంగా కరుణించేవాడనీ వాగ్గానం చేసారు యాఖూబ్ (అ). వెంటనే ప్రార్థిస్తానని వాగ్గానం చేసారు. ఆయన ఉద్దేశ్యం రాత్రి చివరిజాము సమయంలో ప్రార్థిస్తే అల్లాహ్ తప్పకుండా స్నేకరిస్తాడు అన్నదే. ప్రార్థన, క్షమాపణకు కొన్ని ప్రత్యేక సమయములు ప్రవక్త సంప్రదాయంలో ఉన్నాయి. వాటిలో ఉదయం సమయం, ఘర్జ్ సమాజుల తర్వాత, హజ్ సమయంలో, సజ్దా స్థితిలో, అజాన్ సమయంలో, అజాన్ మరియు ఇఖామతీల మధ్య, ఉపవాస ప్రతం విరామ సమయంలో దైవప్రసన్నత లభించే అవకాశాలు అధికంగా ఉన్నాయి. ఆ తరువాత యాఖూబ్ (అ) కుటుంబసమేతంగా ఈజిప్పు చేరగా ఆక్కడ ఘనస్వాగతం లభించింది. యూసుఫ్ తన వద్ద కూర్చోబెట్టుకున్నారు. వారిని సత్కరించటం జరిగింది. యూసుఫ్ (అ) సోదరులు వినయ విధేయతలతో అతని ముందు తలలు దించుకున్నారు. అతని ముందు సాష్టాంగ ప్రణామం చేసారు. ఇది కేవలం అభివాదమేగాని, ఆరాధనగా ఎంతమాత్రం కాదు. సజ్దా యాఖూబ్ ఘరీఅతీలో ధర్మసమ్మతంగా ఉండేది. ఇస్లాం దీన్ని కూడా నిపేధించింది. ఇస్లాంలో సజ్దా కేవలం అల్లాహ్ కు మాత్రమే. అంటే యూసుఫ్ (అ) బాల్యంలో చూసిన స్వప్తం ఇన్ని కప్పుల తరువాత ఘలించింది. అల్లాహ్ యూసుఫ్ని, ఆయన తల్లిదండ్రులను సింహసనంపై కూర్చోబెట్టాడు. సోదరులు అందరూ ఆయనకు సాష్టాంగ ప్రణామం చేసారు.

101వ వాక్యం : అల్లాహ్ తన అనుగ్రహాన్ని పూర్తిచేసాడు. తల్లిదండ్రులను, సోదరులను అతని వద్దకు చేర్చాడు. ఇంకా ఆయనకు దైవదౌత్యం ప్రసాదించాడు. కలల పరమార్థాలను నేర్చాడు. ఈజిప్పు రాజ్యపీరాన్ని అలంకరించేసాడు. యూసుఫ్ (అ) అల్లాహ్ తో ఈ అనుగ్రహాలన్నీ చివరి వరకు ఉంచమని, ముస్లింగా మరణం ప్రసాదించమని, తన్న సజ్దనుల్లో చేర్చమని ప్రార్థించారు.

ముస్లీద్ అహ్మద్, బుఖారీ, ముస్లింలో ప్రవక్త (స) ప్రవచించారని హజత్ అనన్ బిన్ మాలిక్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : “మీలో ఎవరూ వ్యాధుల వల్ల, కప్పాల, బాధల వలన చావును కోరుకోరాడు. ఒకవేళ అతను సజ్దనుడయితే అతనికి పుణ్యం దక్కుతుంది. చెడ్డవాడైతే అతనికి క్షమాపణ కోరే సద్గుద్ది కలుగుతుంది.” (సహీద్ బుఖారీ - హ.నె. 6693). అయితే “ఈ అల్లాహ్! నా జీవితం ఎప్పటి వరకు లాభదాయకంగా ఉంటే అప్పటి వరకు నన్ను సజీవంగా ఉంచు. ఒకవేళ చావు నాకు లాభదాయకం అయితే చావు ప్రసాదించు” అని ప్రార్థించవచ్చు. (సహీద్ బుఖారీ - హ.నె. 5239). యాఖూబ్ (అ) మరణానంతరం ఆయన్ని కన్నాన్ లో ఇబ్రాహీమ్, సారహ్, ఇస్మాహ్ భీల సమాధుల వల్ల ఖననం చేయడం జరిగింది. ఆ తరువాత యూసుఫ్ (అ) చాలా కాలం వరకు బ్రతికి ఉన్నారు. ఆయన 110 సంవత్సరాల వయస్సులో మరణించారు. ఆయన సంతానం ఆయన్ని పొలరాతి పెట్టులో పెట్టి నైలునది ప్రాంతంలో ఖననం చేసారు. 400 సంలాల తర్వాత మూసా (అ) అతని శవపెట్టికను అక్కడి నుండి తీసి కన్నాన్ తీసుకొని వెళ్ళి వారి పూర్ణీకుల సమాధుల వద్ద ఖననం చేసారు.

105వ వాక్యం : భూమ్యకాశాలూ, వాటి మధ్య ఉన్న సమస్త వస్తువులా, ఈ విశ్వానికి ఒకే ఒక్క సృష్టికర్త ఉన్నాడని, ఆయనే వీటన్నిటినీ సృష్టించాడనీ, ఆయనే తన ఇష్టం వచ్చినట్లు ఈ విశ్వాన్ని నడిపిస్తున్నాడని సాక్షం ఇస్తున్నాయి. కానీ ఇవి పరస్పరం ధీ కొనడం గాని, పరస్పరం ఘర్షణగాని జరగటం లేదు. వీటిని చూసి కూడా వారు ఏమ్మతం ఆలోచించరు లేదా వాటిద్వారా తమ ప్రభువును గుర్తించరు.

106వ వాక్యం : సాటి కల్పించేవారు అల్లాహ్ యే ఈ విశ్వానికి సృష్టికర్త అనీ, పాలకుడనీ, ఆహోర ప్రదాత

ఆనే నమ్మతూ అల్లాహోతో పాటు ఇతరులను కూడా ఆరాధిస్తున్నారు. ఈ విధంగా చాలామంది ముస్లిములు కూడా సాటి కల్పిస్తారు. అంటే ప్రతి యుగంలో అల్లాహోయే మన ప్రభువు అని నమ్మేవారున్నారు. కానీ ఆయనే ప్రార్థనకు అర్పుడని నమ్మటానికి సిద్ధంగా లేరు. ఈనాడు సమాధులను పూజించేవారు కూడా ఈ కోవకు చెందిన వారే. వీరు సమాధుల్లో ఉన్నవారిని ఆరాధనకు అర్పులని, వారిని ప్రార్థిస్తున్నారు. ఇంకా అనేక విధాలుగా వారిని ఆరాధిస్తున్నారు. (అహోసనుల్ బయాన్)

107వ వాక్యం : వీరు అల్లాహో శిక్ష పట్ల ఏమాత్రం భీతిచెందడం లేదా? ఈ పాపాత్ములు వారికి తెలియకుండానే వారిని అణచివేస్తాడని, అపరిచితుడని, లేదా వారిని శిక్షించవచ్చని లేదా వారిని నిద్రలోనే పట్టుకుంటాడని ఏమాత్రం భయపడటం లేదా? ఎందుకంటే వారు అల్లాహోను ఏమాత్రం అక్తుట్టి చేయలేరు. దీనితో పాటు మీ ప్రభువు దాసులపై అమిత దయాళువు అని, కరుణామయుడని గుర్తుంచుకోండి.

108వ వాక్యం : కారుణ్యమూర్తి (స) మానవులకూ, జిన్నులకూ ప్రవక్త. ఆయన కేవలం ఏకత్వం వైపే ఆహ్వానిస్తున్నారు. ముస్లిములమైన మనము స్పష్టమైన సాక్ష్యధారాల ద్వారా పూర్తి నమ్మకంతో ప్రపంచానికి సత్యసందేశాన్నిస్తాము. అల్లాహో గొప్పతనాన్ని కొనియాడుతాము. ఇంకా అల్లాహోకు సాటి ఎవరూ లేరని, అతనికి భార్యా బిడ్డలు, తల్లిదండ్రులు లేరని, ఇదేవిధంగా అతనికి సహాయకులు, సలహాదారులు ఎవరూ లేరని ప్రజలకు తెలియజేస్తాము. అల్లాహో గొప్పవాడు, సమస్త లోకాలకూ పాలకుడు (17:44). అల్లాహో పరిశుద్ధతను భూమ్యకాశాల్లో ఉన్న సమస్త ప్రాణులు ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతున్నాయి. ప్రతి వస్తువు ఆయన్ను ప్రార్థిస్తుంది. కాని మీరు వాటి ప్రార్థనను గ్రహించలేరు. ఇంకా అల్లాహో సూక్ష్మగ్రాహి, లోపరహితుడు. (అల్ ఫజ్లుల్ కబీర్)

109వ వాక్యం : మక్కా అవిశ్వాసులు మానవుల మార్గదర్శకానికి దైవదూతులను అల్లాహో ఎందుకు పంపలేదని అనేవారు. వారిని ఖండిస్తూ అల్లాహో ఇలా ఆదేశించాడు : “ఓ ప్రవక్త! నీకు ముందు మేము పంపిన ప్రవక్తలందరూ మానవులే. వహి ద్వారా మేము వారికి ఆదేశాలు అందజేసాము. ఈ వాక్యం ఆధారంగా ఏ ట్రై ప్రవక్తగా పంపబడలేదని తెలుస్తుంది. ప్రవక్త (స) దైవదౌత్యాన్ని తిరస్కరిస్తున్న మక్కా అవిశ్వాసులను ఉద్దేశించి పూర్వపు జాతులు నివసించే ప్రాంతాలకు వెళ్ళి చూచి వారి గతి ఏమయిందో, వారు ప్రవక్తలను హస్యంగా పరిగణించారు. అల్లాహో ధర్మాన్ని తిరస్కరించారు. అప్పుడు వారిని ఏవిధంగా నాశనం చేయటం జిరిగిందో ఇంకా ఏశ్వాసులను ఎలా రజ్జించడం జిరిగిందో తెలుసుకొని గుణపారం ఎందుకు నేర్చుకోరు? ఆ తరువాత అల్లాహో (త) ఇలా ఆదేశించాడు : “ఏ విధంగా మేము ఏశ్వాసులను ప్రాపంచిక శిక్ష లనుండి కాపాడామో అదేవిధంగా వారిని తీర్పుదినం నాడు స్వర్గంలోనికి ప్రవేశింపజేస్తాము. ప్రాపంచిక అనుగ్రహోల కంటే స్వర్గం ఎంతో ఉత్తమమైనది.” (తైసీరురప్పున్)

110వ వాక్యం : ఉర్వర్వో బిన్ జబైర్ (ర) ఆయప్పో (ర.అన్హో)ను దీని వివరణ అడిగారు. ఇలా సమాధానం ఇవ్వబడింది - “ప్రవక్తలను కొందరు విశ్వాసించి, వారిని ధృవీకరించారు. చాలాకాలం గడిచిపోయింది. వారిపై కష్టాలు, ఆపదలు రాశాగాయి. అల్లాహో సహాయం రావడం ఆలస్యమయింది. ప్రవక్తలు అవిశ్వాసుల పట్ల నిరాశచెందారు. విశ్వాసించిన వారు కూడా తిరస్కరిస్తారని భయపడ్డారు. ఆ వెంటనే అల్లాహో సహాయం వచ్చేసింది.” (సహీహో బుఖారీ - పా.నె.ఎ.3137) (తైసీరుల్ ఖుర్జాన్)

111వ వాక్యం : అంటే ప్రవక్తల గాధల్లో, వారి జాతుల సంఘటనల్లో, ఏశ్వాసులు రజ్జింపబడటంలో, తిరస్కరాలు హతమార్గబడటంలో బుద్ధిమంతులకు గొప్ప గుణపారం ఉంది. ఈ ఖుర్జాన్నని ఎవరూ కల్పించి తీసుకురాలేదు. ఇది అల్లాహో గ్రంథం. ఇది వెనుకటి గ్రంథాలన్నింటినీ ధృవీకరిస్తుంది. మంచీ చెడును, హలాల్, హరామ్లును, సత్యాసత్యాలను వేరుచేస్తుంది. ప్రక్కిప్పాలను ఎత్తిచూపిస్తుంది. రద్దుచేయబడిన ఆదేశాలను వివరిస్తుంది. ప్రతి విషయాన్ని స్పష్టంగా తెలుపుతుంది. ఇందులో ఆదేశాలన్నీ వివరంగా ఉన్నాయి. ఇది ఏశ్వాసులకు మార్గదర్శకము, కారుణ్యము. దీనివల్ల హృదయాల్లో కాంతి, వెలుగు, వాస్తవ నమ్మకాలు, నిలకడ జనిస్తాయి. ఓ అల్లాహో! మనందరికి ఉభయ లోకాల్లో సాఫల్యం ప్రసాదించు. ఆమీన్!

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

13. సూరె అర్థాద్ పరిచయం

సూరె అర్థాద్ పరిచయం : ఈ సూర్యా మధీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 43 వాక్యాలు, 6 రుక్కాలు ఉన్నాయి. దీని ప్రాముఖ్యత గురించి ఇచ్చే అభీ పీటా మర్వజీ “కితాబుల్ జనాయిజ్”లో జాబిర్ బిన్ జైద్ ద్వారా ఇలా ఉల్లేఖించారు - అతను ఎవరినైనా మరణ సమయంలో చూస్తే అతని వద్ద సూరతుర్తురు పరించటం మంచిదిగా భావించేవారు. ఇంకా ఇలా అనేవారు : “ఈ సూర్యా మరణిస్తున్న వాని బాధను తగ్గిస్తుంది. ఆత్మ అవలీలగా బయటకు పోతుంది. దీనిలో ప్రధానమైన అంశాలు ఖుర్జున్ ఆనికి కరీమ్, ఇస్లామ్, ప్రవక్త (స) యొక్క దైవదౌత్యం ధృవీకరణ మొదలైనవి. ప్రత్యేకించి మక్కు సూరాల్లా ఇందులో కూడా దేవుని ఏకత్వం, దైవదౌత్యం, మరణానంతర జీవితం, బహుమానం, శిక్షల గురించి వివరించబడింది. దీనివల్ల అవిశ్వాసులు పశ్చాత్తాపంచెంది విశ్వసిస్తారని, ఇంకా ప్రవక్తకు, విశ్వాసులకు నిలకడగా ఉండమనీ, దైర్యంగా ఉండమనీ ఓదార్థుబడింది. ఖుర్జున్ అవతరించిన తర్వాత సత్యాసత్యాలు పరస్పరం ఎదుర్కొన్నాయి. పోరాదాయి. ఇందులో చివరికి విశ్వాసులే జయిస్తారనీ, అవిశ్వాసులు ఓడిపోతారని పేర్కానబడింది. ఈ విషయాన్నే సూరె యూసుఫ్ లో ప్రస్తావించడం జరిగింది. యూసుఫ్ సత్యం పక్కాన ఉన్నారు. అందువల్ల ఆయన విజయులయ్యారు. ఆయన సోదరులు ఈర్ష్య, ద్వేషం కలిగి ఉన్నారు. అందువల్లే వారు నష్టపోయారు. అల్లాహ్ ఆరాధనే ఏకత్వం, ఇదే సత్యం, ఇతరులను ఆరాధించుట చిర్క్య అవుతుంది. ఇది మహోపరాధము, గొప్ప నష్టమూను. ఈ విశ్వానికి సృష్టికర్త అయిన సర్వశక్తిమంతుడైన అల్లాహ్ నే సహాయం కోరాలి. విగ్రహాలను, చనిపోయినవారిని సహాయం కోరటం ఎందూమావిని నీళ్ళగా భావించడం లాంటిదే. ఈ కాల్పనిక చిల్లర దేవుళ్ళు ఎలాంటి సహాయమూ చేయలేరు. వారిని ప్రార్థించటం, సహాయం కోరటం అంతా వృధా అవుతుంది. అల్లాహ్ నే ప్రార్థించాలి. ఆయన్నే సహాయం కోరాలి. భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న దైవదూతులు, జిన్నులు, మానవులు కేవలం అల్లాహ్ నే ప్రార్థిస్తారు. ఇష్టం ఉన్నా, ఇష్టం లేకపోయినా సరే. వారి నీడలు కూడా ఉదయం సాయంత్రం అల్లాహ్ నే ప్రార్థిస్తాయి. ఓ ప్రవక్త! భూమ్యాకాశాల ప్రభువు ఎవరని వారిని అడగండి. అల్లాహ్ అని మీరే చెప్పండి. మరి మీరు ఇతరులను సహాయకులుగా ఎందుకు ఎంచుకున్నారు, వారి లాభ నష్టాలే వారి చేతుల్లో లేవు. అంధుడు, కళ్ళు ఉన్నవాడు సమానం కాగలరా? అని అడగండి. చీకటి, వెలుగు సమానం కాగలవా? వారు కల్పించుకున్న వారు ఈ సృష్టిలో దేన్నయినా పుట్టించారా? అల్లాహ్ యే విశ్వానికి, విశ్వంలో ఉన్న ప్రతి వస్తువుకు సృష్టికర్త. ఆయన ఒక్కడే, అద్వితీయుడు, ఈ విశ్వంలో ఎన్నో సూచనలున్నాయి. అల్లాహ్ ఆకాశం నుండి వర్షాన్ని కురిపించాడు. నదులన్నీ ప్రవహిస్తాయి. వరదగా మారుతాయి. దానిపై నురగ ఏర్పడుతుంది. భూమిలో ఉన్న పొత్తుల్లో ధాతువుల్లోనూ నురగ ఉంటుంది. ఆ ధాతువులను కరిగించి ప్రజలు, ఆభరణాలు తయారు చేస్తారు. ఇదేవిధంగా సత్యాసత్యాల్లో అసత్యం నురగ లాంటిది. అసలు వస్తువు భూమిపై ఉండిపోతుంది. ఈ విధంగా అల్లాహ్ ఉపమానాలు ఇచ్చి బోధపరుస్తాడు.

13. అర్థాద్

ఆయతీలు : 43

అవతరణ : మలీనాలో

వరమ కరుణామయుడు అపార కృపాలీలుడు అయిన
అల్లాహో పేరుతో

(1) అలిఫ్-లామ్-మీమ్-రా. ఇది దివ్య గ్రంథంలోని వాక్యాలు. నీ ప్రభువు తరఫు నుండి నీపై అవతరింపజేయబడినదంతా నత్యమే. కాని చాలామంది విశ్వసించరు. (2) మీరు చూసే ఆధారాలు లేని ఆకాశాలను నిలిపినవాడు అల్లాహోయే. తరువాత ఆయన తన సింహాసనాన్ని అలంకరించాడు. ఆయన సూర్యాష్టా, చంద్రాష్టా నియమబద్ధులుగా చేసాడు. ఈ సమస్త వ్యవస్థకు చెందిన ప్రతి వస్తువు ఒక నిర్దిత కాలం వరకు నడుస్తుంది. అల్లాహోయే ఈ సమస్త వ్యవహోరాన్ని నడుపుతున్నాడు. ఆయన తన సూచనలను స్పష్టంగా వివరిస్తున్నాడు. మీరు మీ ప్రభువును కలుసుకునే విషయాన్ని నమ్ముతారని. (3) ఆయనే భూమిని విశాలంగా పరిచాడు. అందులో పర్వతాలను గుంజలవలె పాతిపెట్టాడు. నదులను ప్రవహింపజేశాడు. అన్ని రకాల పంచ జతలను ఆయనే పండించాడు. ఆయనే పగటిపై రాత్రిని కప్పుతాడు. వీటన్నింటిలో ఆలోచించే వారికొరకు ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి. (4) భూమిలో వేర్చేరు ప్రదేశాలు ఉన్నాయి. అవి పరస్పరం ప్రక్క ప్రక్కన ఉన్నాయి. ద్రాక్ష తోటలూ ఉన్నాయి. పంట పొలాలున్నాయి. ఖర్జారపు చెట్లు ఉన్నాయి. వాటిలో కొన్ని ఒక్కొక్కటిగాను, మరికొన్ని జంటలుగాను ఉన్నాయి. వాటన్నింటికి ఒకే నీరు పొరుతుంది. కాని మేము కొన్నింటికి కొన్నింటిపై ప్రాధాన్యతను ప్రసాదించాము. వాటన్నింటిలోనూ బుధిమంతుల కొరకు ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَرْقَدِ تِلْكَ أَيُّهُ الْكِتَابُ وَالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ
مِنْ رَبِّكَ الْحُقْقُ وَلِكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١﴾

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرْوَاهَا ثُمَّ
اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
كُلُّ يَجِيرٍ لِأَجَلٍ مُسَمًّى طِيدَبِرُ الْأَمْرِ يُفَصِّلُ
الْآيَتِ لَعَلَّكُمْ يَلْقَاءُ رَبِّكُمْ تُوقَنُونَ ﴿٢﴾

وَهُوَ الَّذِي مَدَ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ
وَأَمْهَرًا وَمِنْ كُلِّ الشَّمَرِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ
اَثْنَيْنِ يُغْشِي الَّيْلَ النَّهَارَ طِينَ فِي ذِلْكَ لَأْيَتِ
لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣﴾

وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُنْجِوَاتٌ وَجَنِّيَّ مِنْ
أَعْنَابٍ وَرِزْعٍ وَنَحْيَيْلٌ صِنْوَانٌ وَغَيْرٌ صِنْوَانٌ
يُسْقَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلَى بَعْضٍ
فِي الْأُكْلِ طِينَ فِي ذِلْكَ لَأْيَتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

(5) ఒకవేళ మీరు ఆశ్చర్యపడవలని ఉంటే ఆశ్చర్యపడగినది ప్రజల యొక్క ఈ మాట, “మేము మరణించి మట్టిగా మారిపోయినపుడు మళ్ళీ మేము సరికొత్తగా సృష్టించబడతామా?” వారే తమ ప్రభువును తిరస్కరించినవారు. వారి మెడలలోనే పట్టాలు ఉండేది. వారు నరకవాసులు. కలకాలం నరకంలో ఉంటారు. (6) వారు మేలుకు ముందు కీడు కొరకు తొందరపెడుతున్నారు. వాస్తవానికి వారికి పూర్వం గుణపాతాన్ని నేర్చే దృష్టింతాలు ఎన్నో జరిగాయి. వాస్తవం ఏమిటంటే ప్రజలు దుర్మార్గాలు చేసిన తరువాత కూడా నీ ప్రభువు క్షమించే గుణం కలవాడు. అయితే నీ ప్రభువు కరినంగా శిక్షించేవాడనేది కూడా వాస్తవమే.

(7) అవిశ్వాసులు ఇలా అంటారు : “ఈ వ్యక్తిపై ఇతని ప్రభువు తరఫు నుండి ఏదైనా నిదర్శనం ఎందుకు అవతరించలేదు?” నీవు కేవలం హెచ్చరించేవాడిని మాత్రమే. ప్రతి జాతికి ఒక మార్గదర్శకుడు ఉన్నాడు.

(8) ప్రతి స్త్రీ తన గర్జంలో మోసేదానిని గురించి అల్లా వ్యాకు తెలుసు. అందులో జరిగే హెచ్చుతగ్గులను గురించి కూడా ఆయనకు తెలుసు. ఆయన వద్ద ప్రతి వస్తువుకు ఒక పరిమాణం నిర్ణయమై ఉంది.

(9) ఆయన గోచర అగోచర విషయాలను గురించి తెలిసినవాడు. ఆయనే గొప్పవాడు. ఆధిక్యం కలవాడు.

(10) మీలో ఎవరైనా బిగ్గరగా మాటల్లాడినా, మెల్లగా మాటల్లాడినా, రాత్రి చీకటలో దాగివున్నా, పగటి వెలుగులో నడుస్తున్నా ఆయనకు ఇప్పుడు సమానమే.

وَإِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبْ قَوْلُهُمْ إِذَا كُنَّا تُرَابًا وَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ الْأَغْلُلُ فِيَّ أَعْنَاقِهِمْ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَلِدُونَ ﴿5﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحُسْنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمُشْكُطُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدٌ عِلْقَابٍ ﴿6﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ إِمَّا أَنْتَ مُنْذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ﴿7﴾

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ اُنْثَى وَمَا تَغِيِضُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزَدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمُقْدَارٍ ﴿8﴾

ع ٧
غِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرِ الْمُتَعَالِ ﴿9﴾

سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسَرَ الرُّؤْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخِفٌ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ ﴿10﴾

(11) ప్రతి మనిషికి ముందు వెనుకా ఆయన నియమించిన కావలి వాళ్ళు ఉన్నారు. అల్లాహు ఆజ్ఞానుసారం వారు అతన్ని కాపాడుతూ ఉంటారు. యదార్థం ఏమిటంటే ఒక జాతి స్వయంగా తన లక్షణాలను మార్చుకోనంతవరకు అల్లాహు దాని స్థితిని మార్చడు. అల్లాహు ఒక జాతిని శిక్షకు గురిచేయడిస్తే, దానిని ఎవరు తొలగించ దలచుకున్నా అది తొలగడు. అల్లాహుకు వ్యతిరేకంగా ఇటువంటి జాతిని రక్షించే వాడు ఎవడూ ఉండడు.

(12) ఆయనే మీకు మెరుపులను చూపిస్తున్నాడు. వాటిపట్ల మీరు భయానికి గురవుతారు, ఆశలు కూడా చిగురిస్తాయి. ఆయనే బరువైన మేఘాలను పైకి లేపుతున్నాడు.

(13) మేఘాల గర్జన ఆయన్ని స్తుతిస్తూ ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతుంది. దైవదూతులు ఆయన భయం వల్ల స్తోత్రం చేస్తూ ఉంటారు. ఆయనే ఫెళ్ల ఫెళ్లమనే పిడుగులను పంపుతాడు. వాటిని తాను కోరిన వారిపై, సరిగ్గా ప్రజలు అల్లాహును గురించి ఘర్షణ పడే సమయంలో పడవేస్తాడు. ఆయన మహాశక్తివంతమైన యుక్తి గలవాడు.

(14) ఆయనను వేడుకోవటం మాత్రమే ధర్మం. ఆయన్ని వదలి వారు వేడుకుంటున్న ఇతర శక్తులు వారి ప్రార్థనలకు ఎటువంటి సమాధానమూ ఇవ్వలేరు. వాటిని వేడుకోవటం ఒక మనిషి నీళ్ళ వైపు చేతులు చాచి అతని నోటిలోనికి రావాలని వేడుకోవటం మాదిరిగా ఉంది. వాస్తవంగా నీరు అతని వద్దకు చేరటం జరగడు. ఇదేవిధంగా అవిశ్వాసుల ప్రార్థనలు వృధా తప్ప మరేమీ కావు.

لَهُ مُعَقِّبٌ مِّنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ
يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا
يَقُولُونَ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ
يَقُولُ مُسْوِئًا فَلَا مَرْدَلَةٌ وَمَا لَهُمْ مِّنْ دُونِهِ
مِنْ وَالٰ ﴿11﴾

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَشِّئُ
السَّحَابَ الشَّقَالَ ﴿12﴾

وَيُسَبِّحُ الرَّاعِدَ بِحَمْدِهِ وَالْمَلِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ
وَيُرِيْسُلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ
يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ ﴿13﴾

لَهُ دُعَوةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا
يَسْتَجِيْبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كَبَاسِطَ كَفَيْهِ إِلَى
الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِالْغَيْبِ وَمَا دُعَاءُ
الْكُفَّارِيْنَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿14﴾

(15) భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న సమస్తము ఇష్టం ఉన్నా లేకపోయినా అల్లాహ్ కు సజ్దా చేస్తున్నాయి. ఇంకా వాటి నీడలు ఉదయం, సాయంత్రం అల్లాహ్ ముందే వంగుతున్నాయి. (16) భూమ్యాకాశాలకు ప్రభువు ఎవరు? అని వారిని అడుగు. ‘అల్లాహ్’ అని అను. తరువాత వారితో ఇలా పలుకు : “మీరు ఆయన్ని పదలి స్వయంగా తమ లాభణష్టల్లో కూడా అధికారం లేని వాళ్ళను సహాయకులుగా ఎన్నుకున్నారా?” ఇలా పలుకు : “అంధుడు, కళ్ళు ఉన్నవాడు సమానులు కాగలరా? లేదా వెలుగు చీకట్లు సమానం కాగలవా? లేదా వారు నిలబెట్టిన భాగస్వాములు ఆయనలూ దేనినయినా సృష్టించారా? దాని కారణంగా సృష్టి విషయంలో వారికి అనుమానం కలగటానికి?” ఇలా పలుకు : “అల్లాహ్ యే ప్రతి వస్తువును సృష్టించాడు. ఆయన ఒక్కడే. అధిక్యం గలవాడు.”

وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا
وَظِلْلُهُمْ بِالْغُدُوٍّ وَالاًصَالِ ﴿١٥﴾

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللّٰهُ
قُلْ أَفَاتَخْذُتُمْ مِّنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ
لَا نُفِسِّهُمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هُلْ يَسْتَوِي
الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ لَا أَمْ حَلْ تَسْتَوِي الظُّلْمِيتُ
وَالنُّورُ لَا أَمْ جَعَلُوا لِلّٰهِ شَرَكًا إِخْلَقُوا كَخَلْقِهِ
فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ
شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿١٦﴾

సూరె అర్థాద్

1-16 వాక్యాల వివరణ : 1. సూరె బఖరహోల్ విడి అక్కరాల గురించి వివరించబడింది. ఈ ఖుర్జాన్ అల్లాహ్ గ్రంథం అని, ప్రభువు వద్దనుండి అవతరించిందని, ఇందులో ఎటువంటి అనుమానం లేదని నిరూపించబడింది. ఇవి దివ్య గ్రంథమైన ఖుర్జాన్ వాక్యాలని, ఇంకా ఇతర ప్రత్యేకతలను పేరొన్నడం జరిగింది. ప్రవక్తనుదేశించి మీపై అవతరించిన ఈ గ్రంథం వాస్తవం అని, పూర్తిగా సత్యముయినప్పటికీ చాలామంది దీన్ని విశ్వసించరిని పేరొన్నబడింది. మీరు ఎంత ప్రయత్నించినా చాలామంది విశ్వసించరు. దీని వాస్తవం విడమరచి ఉన్నా, తిరస్కరం, వ్యతిరేకత, ధిక్కారం, కాపట్టం కారణంగా చాలామందికి విశ్వసించే భాగ్యం కలుగలేదు. (అల్ ఫ్హషల్ కఫీర్).

2వ వాక్యం : అల్లాహ్ సంపూర్ణ శక్తి, అధిక్యం, అధికార విస్తరణ గొప్పతనాన్ని గురించి పేరొన్నబడింది. చూడండి! అల్లాహ్ తన శక్తి యుక్తుల వల్ల స్తంభాల సహాయం లేకుండానే ఆకాశాన్ని నిర్మించాడు. దాని ఎత్తు ఈనాటి వరకు కనుగొనలేదు. సాటిలేని వాడే ఈ కార్యం సాధించగలడు. ఆయనే తన ప్రణాళిక ప్రకారం ఈ విశ్వాన్ని నడిపిస్తున్నాడు. ఆయన తనను గుర్తించే సూచనలను ఖుర్జాన్లో వివరంగా పేరొన్నాడు. ఈ సూచనల ఆధారంగా మనం మన ప్రభువును గుర్తించగలం. మరణానంతరం ఆయన మనందరినీ బ్రతికించి తీర్పుదిన మైదానంలో మన కార్యాల లెక్క తీసుకుంటాడని విశ్వసించగలం. వృక్షాల్లో, మొక్కల్లో, జంతువుల్లో, మానవుల్లో, కీటకాల్లో, ప్రాణులన్నింటిలోనూ అల్లాహ్ ప్రీతి పురుషులను జతలుగా సృష్టించాడు. ఇలాంటి వాటిని అలోచిస్తే దైవాన్ని గుర్తించి విశ్వసించవచ్చు. భూమంతా ఒకే ఒక్క భాగం. నీరు కూడా ఒక్కటే. ఎండ కూడా ఒక్కటే. వాతావరణాలు వేరుగా ఉన్నాయి. కాని ఒక చెట్టుకు ఖర్జారం అవుతుంది. ఇంకో చెట్టుకు వేపపండు పండుతుంది. ఘలాల్లో వ్యత్యాసాలు, వివిధ రుచులు ఆకారాలు ఇవన్నీ అలోచించబలసిన విషయాలే. (తైస్సిరుల్ ఖుర్జాన్)

(17) ఆయనే ఆకాశం నుండి నీళ్చును కురిపించాడు. నదులు కాలువలు తమ శక్తి కొలది గ్రహించి ప్రవహిస్తాయి. వరద వచ్చినపుడు పైకి నురుగులు కూడా వచ్చాయి. అటువంటి నురగలే నగలూ, పాత్రలూ మొదలైనవి చేయటానికి ప్రజలు కరిగించే లోహాలపై కూడా లేస్తాయి. ఇటువంటి ఉపమానాల ద్వారా అల్లాహ్ సత్యాసత్యాలను స్పష్టం చేస్తాడు. నురగంతా ఎగిరిపోతుంది. ఈ విధంగా అల్లాహ్ ఉపమానాలను వివరిస్తున్నాడు.

(18) తమ ప్రభువు సందేశాన్ని స్వీకరించిన వారికి మేలు జరుగుతుంది. ఆయన సందేశాన్ని స్వీకరించని వారు సమస్త భూ సంపద కలిగివన్న వారైనా, ఇంకా దానంత సమకూర్చుకున్న వారు అల్లాహ్ శిక్ష నుండి తప్పించుకోవటానికి వాటన్నింటినీ పరిహారంగా ఇవ్వటానికి సిద్ధపడతారు. ఇటువంటి ప్రజల పట్ల కరినంగా లెక్క తీసుకోబడుతుంది. వారి నివాసం సరకం. అది మహా చెడ్డ నివాసం.

أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا
فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَداً رَّابِيَّاً وَمَمَّا يُؤْكِدُونَ
عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعَ زَبَدٍ
مِّثْلُهُ طَغْرِيلَكَ يَصْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ طَ
فَآمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَآمَّا مَا مَا يَنْفَعُ
النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ طَغْرِيلَكَ يَصْرِبُ
اللَّهُ الْأَمْثَالَ طَ
﴿17﴾

لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحَسْنَى طَ وَالَّذِينَ
لَمْ يَسْتَجِئُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَا فَتَدُوا بِهِ طَ أُولَئِكَ لَهُمْ
سُوءُ الْحِسَابِ طَ وَمَا وُهُمْ جَهَنَّمُ طَ وَبِئْسَ
الْبِهَادُ طَ
﴿18﴾

ع 8

ఈ సూచనలన్నీ అల్లాహ్ ఏకత్వాన్ని, ఆయన సార్వభౌమాధికారాన్ని నిరూపిస్తున్నాయి. బుద్ధిమంతుల్లో ఎవరు అలోచించినా విశ్వసిస్తారు. ఒకసారి సృష్టించిన వాడికి, రెండవసారి సృష్టించడం, ప్రశ్నించడం ఏమాత్రం కష్టం కాదు కదా! చాలా తేలిక అని విశ్వసిస్తారు.

11వ వాక్యం : మార్గదర్శకత్వం, మార్గదర్శకత్వం రెండూ అల్లాహ్ చట్టం ప్రకారమే జరుగుతున్నాయి. ఆచరణ, యోగ్యత అన్ని అల్లాహ్ ప్రసాదించినవే. మానవుని కార్యాలకు భవిష్యత్ కాలంలో ఫలితం దక్కుతుంది. ఏ జాతి అయినా సరే తమ గుణగణాలు మార్పుకోనంత వరకు అల్లాహ్ కూడా దాని పరిస్థితిని మార్చడు. ఒక జాతిని అల్లాహ్ నాశనం చేయడలన్నే దాన్ని ఎవరూ కాపాడలేరు. (తర్వామానుల్ ఖుర్జాన్)

13వ వాక్యం : ఒకసారి ప్రవక్త (స) ఒక పొగరుబోతు అరబ్బును పిలిపించారు. పంపబడిన వ్యక్తి వెళ్లి “ప్రవక్త (స) నిన్న పిలుస్తున్నారు” అని అన్నాడు. దానికి అతను, అల్లాహ్ ప్రవక్త అంటే ఎవరు? ఇంకా అల్లాహ్ అంటే ఏమిటి? ఒంగారండా లేక వెండిదా? లేక కాంస్యండా? అని అన్నాడు. ఇలా మూడుసౌర్లు జరిగింది. చివరిసారి పంపబడిన వ్యక్తి వెళ్లి పిలిస్తే ఇలాంటి సమాధానమే దొరికింది. ఇంకా వాడు సమాధానం ఇస్తూనే ఉన్నాడు. ఇంతలో అతనిపై ఒక మేఘం ప్రత్యక్షమయింది. అది మెరిసింది, దాని నుండి పిడుగు పడింది. ఆ వ్యక్తి తునాతనకలు అయ్యాడు. (అల్ఫజ్జలుల్ కబీర్).

14వ వాక్యం : అంటే అల్లాహ్కు భయపడుతూ, అశతో ప్రార్థించడం మంచిదే. ప్రతి ఒక్కరి ప్రార్థనను

(19) నీ ప్రభువు నీపై అవతరింపజేసిన ఈ గ్రంథం సత్యమని గ్రహించిన వ్యక్తి, దీనిపట్ల అంధుడైన వ్యక్తి సమానులు? వివేకవంతులు మాత్రమే హితబోధను స్వీకరిస్తారు.

(20) వారు అల్లాహ్తో చేసుకున్న ఒడంబడికను నెరవేరుస్తారు. దానిని దృఢపరచిన తరువాత భంగపరచరు.

(21) స్థిరపరచండి అని అల్లాహ్ ఆదేశించిన సంబంధాలను స్థిరపరుస్తారు. తమ ప్రభువునకు భయపడుతూ ఉంటారు. కఠినంగా లెక్క తీసుకోబడుతుందేమోనని భయపడుతూ ఉంటారు.

(22) తమ ప్రభువు ప్రసన్నత కోసం సహనంతో వ్యవహారిస్తారు. సమాజును సాఫిస్తారు. మేము ప్రసాదించిన ఉపాధి నుండి రహస్యంగా, బహిరంగంగా ఖర్చుచేస్తారు. చెడును మంచి ద్వారా పారద్రోలుతారు. వారికోసమే పరలోక గృహం ఉంది.

(23) శాశ్వత ఉద్యాన వనాల్లో వారి పూర్వీకులలో, వారి భార్యల్లో, వారి సంతానంలో సజ్జనులయినవారు కూడా ప్రవేశిస్తారు. ప్రతి వైపు నుండి దైవదూతులు వారికి స్వాగతం పలకటానికి వస్తారు. (24) వారితో ఇలా అంటారు : “మీపై శాంతి కురియుగాక! సహనం వహించినందుకు బదులుగా, ఎంత గొప్పది ఈ పరలోక నివాసం.

أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَمَّا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحُقْ
كَمْنُ هُوَاعْمَىٰ إِمَّا يَتَذَكَّرُ أُولُوا الْأَلْبَابِ ۝¹⁹

الَّذِينَ يُؤْفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ
الْمِيَثَاقَ ۝²⁰

وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أُنْ يُوْصَلَ
وَيَخْشُونَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ ۝²¹

وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهَ رَبِّهِمْ وَآقَامُوا
الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَنَهُمْ سِرًا وَعَلَانِيَةً
وَيَدْرُءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ أُولَئِكَ لَهُمْ عُقْبَى
الدَّارِ ۝²²

جَنَّتُ عَدِينٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ أَبَارِهِمْ
وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّتِهِمْ وَالْمَلِكَةُ يَدْخُلُونَ
عَلَيْهِمْ مِّنْ كُلِّ بَابٍ ۝²³

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ إِمَّا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى
الدَّارِ ۝²⁴

వినేవాడు స్వీకరించేవాడు అల్లాహ్ మాత్రమే. ఆయన్ని ప్రార్థించడమే వాస్తవ ధర్మం కూడా. ఆయన తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధనకు అర్పులు కారు. ఎందుకంటే విశ్వస్యాషికర్త, ప్రభువు, పాలకుడు ఆయనే. అందువల్ల ఆయన ఆరాధనకూ, దాస్యనికి అర్పుడు. ఆయన్ని వదలి ఇతరులను వేడుకొనేవారు నీటి వైపు చేతులు చాచి ఆ నీరు వారి నోటిలో పడాలని భావించినట్లే. ఎందుకంటే ఇతరులకు ఆ జ్ఞానంగానీ, ఎవరు పిలుస్తున్నారు, ఎందుకు పిలుస్తున్నారు అనేవి తెలియవు. వాటిలో ఆ శక్తికూడా లేదు. విగ్రహాలను పూజించడం, ఆరాధించడం అంతా అర్థం లేని పని. (అహోసనుల్ బయాన్)

(25) ఇక అల్లాహ్‌తో చేసుకున్న ఒప్పందాన్ని దృఢపరచిన తరువాత భంగపరిచేవారు, అల్లాహ్ కలపమని ఆదేశించిన సంబంధాలను త్రించేవారూ, భూమిపై కల్లోలాన్ని వ్యాపింపజేసేవారూ - వీరిపైనే శాపం పడుగాక! వారి కొరకు పరలోకంలో ఒప్పు చెడ్డ నివాసం ఉంది. (26) అల్లాహ్ తన ఇష్టప్రకారం కొందరికి అధికంగా జీవనోపాధిని ప్రసాదిస్తాడు. మరికొందరికి అల్పంగా జీవనోపాధిని ప్రసాదిస్తాడు. వారు ప్రాపంచిక జీవితంతో సంతోషపడ్డారు. వాస్తవానికి పరలోకం ముందు ప్రాపంచిక జీవితం ఒక అత్యల్ప సంపద తప్ప మరేమీ కాదు. (27) తిరస్కరించిన ఈ ప్రజలు ఇలా అంటారు - “ఈ వ్యక్తిపై ఇతని ప్రభువు తరఫు నుండి సూచన ఏదైనా ఎందుకు అవతరించలేదు?” ఇలా పలుకు : “అల్లాహ్ తాను కోరిన వారిని మార్గభ్రమలుగా చేస్తాడు. తన వైపు మరలేవారికి సన్నార్థం చూపుతాడు. (28) ఇటువంటి విశ్వసించిన వారి హృదయాలకు అల్లాహ్ స్వరణ వల్ల తృప్తి కలుగుతుంది. గుర్తుంచుకోండి! అల్లాహ్ స్వరణ వల్లే హృదయాలకు తృప్తి పొందే భాగ్యం కలుగుతుంది. (29) విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసేవారే సౌభాగ్యవంతులు. వారికొరకు గొప్ప నివాసం ఉంది. (30) ఓ ప్రవక్త! ఆదేవిధంగా మేము నిన్ను ప్రవక్తగా నియమించి ఒక జాతి వద్దకు పంపాము. దానికి హర్యం ఎన్నో జాతులు గతించాయి. ఆ జాతి ప్రజలకు మేము నీపై అవతరింపజేసిన సందేశాన్ని నీవు వినిపించేందుకు గాను. వారు కరుణామయుడైన అల్లాహ్ను తిరస్కరిస్తున్నారు. వారితో ఇలా పలుకు : “ఆయనే నా ప్రభువు. ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యాడు లేదు. ఆయన్నే నేను నమ్ముకున్నాను. ఆయనే నా ఏకైక ఆశ్రయం.

وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيَشَاقِهِ
وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُؤْصَلَ وَيُفْسِدُونَ
فِي الْأَرْضِ «أُولَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءٌ
الدَّارِ» ﴿25﴾

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِيرُ طَوْرَهُ
بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا طَ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ
إِلَّا مَتَاعٌ ﴿26﴾
ع

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّنْ
رَّبِّهِ طَ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُضْلِلُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ
مَنْ آتَابَ ﴿27﴾

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطَمِّنُ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ طَ لَا
بِذِكْرِ اللَّهِ تَطَمِّنُ الْقُلُوبُ ﴿28﴾

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّلِحَاتِ طُوبِي لَهُمْ
وَحُسْنُ مَآبٍ ﴿29﴾

كَذَلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا
أُمَّمٌ لِّتَتَلَوَّا عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ
يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ طَ قُلْ هُوَ رَبِّنِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابٍ ﴿30﴾

(31) పర్వతాలను నడిపించే, భూమిని బ్రద్దులు చేసే, మృతులను సమాధుల నుండి బయటికి రష్ణించి మాటల్లాడించే ఖుర్జాన్‌ను అవతరింపజేస్తే ఏమై ఉండేది? అధికారమంతా అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉంది. అల్లాహ్ గనక కోరితే మానవులందరికి మార్గం చూపేవాడు అనే విషయాన్ని గురించి విశ్వాసులు ఆశ వదులుకోలేదా? అల్లాహ్‌ను తిరస్కరించిన వారిపైకి వారి చేష్టల కారణంగా ఏదో ఒక ఆపద వస్తూనే ఉంటుంది. లేదా వారి ఇళ్ళకు సమీపంలో ఎక్కుడైనా దిగుతుంది. అల్లాహ్ వాగ్దానం నెరవేరే వరకూ ఈ పరంపర ఈ విధంగానే ఉంటుంది. నిన్నందే వాంగా అల్లాహ్ తన వాగ్దానాన్ని భంగపరచడు.

(32) నీకు పూర్వం కూడా చాలామంది ప్రవక్తలను ఎగతాళి చెయ్యటం జరిగింది. కాని నేను ఎల్లప్పుడు తిరస్కారులకు కొంత సడలింపు ఇచ్చాను. చివరకు వారిని పట్టుకున్నాను. చూడండి, నా శిక్ష ఎంత కలినంగా ఉంటుందో!

(33) ప్రతి మనిషి యొక్క సంపాదనపై కన్ను వేసి ఉండే వానికి భాగస్వాములుగా నిలబెడుతున్నారా వీళ్ళు? ప్రవక్త! వారితో ఇలా పలుకు : “కొంచెం వారెవరో, వారి పేద్దేమిటో చెప్పండి. తన భూమిలో ఉన్నట్లు అల్లాహ్‌కు తెలియని క్రొత్త విషయాన్ని గురించి మీరు ఆయనకు తెలుపుతున్నారా? లేక పైపై మాటలు చెబుతున్నారా? యదార్థం ఏమిటంటే సత్యతిరస్కారులకు వారి కుట్టలు ఆకర్షణీయ ములుగా చెయ్యబడ్డాయి. వారు సన్మార్గం నుంచి నిలువరించబడ్డారు. అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టులుగా చేసినవారికి మార్గం చూపే వాడెవడూ లేడు.

وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سِيرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِعَتْ بِهِ
الْأَرْضُ أَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتَىٰ بَلْ إِلَهُ الْأَمْرُ
بِجِيْعَانًا أَفَلَمْ يَأْيَسِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّ لَوْ يَشَاءُ
اللَّهُ لَهَدَى النَّاسَ بِجِيْعَانًا وَلَا يَرِدُ الَّذِينَ
كَفَرُوا تُصِيبُهُمْ إِمَّا صَنَعُوا قَارِعَةً أَوْ تَحْلُّ
قَرِيبًا مِّنْ دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ وَعْدُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا
يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿31﴾

١٠

وَلَقِدِ اسْتَهِزَىٰ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَآمَلَيْتُ
لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخْذُتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ
عِقَابٌ ﴿32﴾

أَفَمْنَ هُوَقَائِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ إِمَّا كَسَبَتْ
وَجَعَلَوْا إِلَهُ شَرَكَاءَ طَقْلُ سَمْوُهُمْ طَأْمَرْ تَنِّيُونَهُ
إِمَّا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْ بِظَاهِرٍ مِّنَ الْقَوْلِ
بَلْ زُيْنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوْعُهُنَّ
السَّبِيلٌ طَوْمَنَ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَنَّا لَهُ مِنْ هَادِيٍ ﴿33﴾

<p>(34) ఇటువంటి వారికి ఇహలోక జీవితంలోనే శిక్షపడుతుంది. పరలోక శిక్ష దీనికంటే ఎంతో కలినంగా ఉంటుంది. అల్లాహ్ నుండి వారిని రక్షించేవాడెవడూ ఉండదు.</p>	<p>لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابٌ أَخْرَجٌ أَشَقٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿34﴾</p>
<p>17 - 34 వాక్యాల వివరణ :</p> <p>వాక్యాల సంబంధం : వెనుకబడి వాక్యాల్లో రుజుమార్గము - వక్రమార్గాల గురించి ప్రస్తావించబడింది. అల్లాహ్ ఆరాధన వైపు ఆహ్వానించటం వాస్తవం మరియు సరియైనది. అల్లాహ్ ను వదిలి ఇతరులను ఆరాధించుట మహా పొపము. ఈ విషయానికి రెండు ఉదాహరణలు ఇవ్వబడ్డాయి. నీరు మరియు నురగ. నురగ నీటిని కప్పివేస్తుంది. కాని నీరు వాస్తవం. నురగ అవాస్తవం. నురగ తొలగిపోయేది. ఇదే విధంగా ఫిరోన్, సప్తుమాద్, అబూజహార్ లాంటి వారు ప్రపంచంలో కనబడతారు కాని వీరందరూ ఓడిపోయే, నాశనం అయ్యారే. ప్రపంచంలో విశ్వాసులు బలహీనులుగా కనబడతారు. అయితే సాఫల్యం పొందేవారు, గెలిచేవారు వీరే. అల్లాహ్ ఆకాశాన్నంది వర్షం కురిపించాడు. దానివల్ల నదులు, కాలువలు నిండుగా ప్రవహిస్తాయి. నీరు ప్రజలకు పనికివస్తుంది. నురగ అదృశ్యమవుతుంది. ఈ విధంగా ప్రజలు అర్థం చేసుకోవటానికి అల్లాహ్ ఉపమానాలు వివరిస్తున్నాడు.</p> <p>అంటే, ఖుర్జాన్ అవతరణ వర్షంలో పోల్చుబడింది. ఎందుకంటే ఖుర్జాన్ వర్షంలూ అందరికీ చెందినది. ఇంకా హృదయాలు, నదులు, కాలువలతో పోల్చుబడింది. కాలువల్లో నీరు నిలుస్తుంది. అదేవిధంగా ఖుర్జాన్, విశ్వాసుల హృదయాల్లో నిలుస్తుంది. నురగ ద్రవపదార్థాలపై ఏర్పడుతుంది. కాని కొద్దినేపటికే అది అదృశ్యమవుతుంది. అవిశ్వాసం నురగలాంటిది. రెండవ ఉదాహరణ ఆభరణాలు, గిస్కెలు తయారుచేయడానికి ధాతువులను కరిగించడం జరుగుతుంది. అందులో కూడా నురగ వస్తుంది. అంటే మలిన పదార్థాలు, చూస్తూ ఉండగానే నురగ అదృశ్యమవుతాయి. అంటే సత్యాసత్యాలు పరస్పరం పోరాటుతాయి. అసత్యం నిలకడగా ఉండదు. నురగ అదృశ్యమవుతుంది. అసలు ధాతువు మిగిలిపోతుంది. అదేవిధంగా సత్యం మిగిలి ఉంటుంది. అసత్యం తొలగిపోతుంది. ఖుర్జాన్లో ప్రజలకు వివరించడానికి ఉదాహరణలు ఇవ్వటం జరిగింది. సూరే బఖర్హ్ ప్రారంభంలో, సూరే సూర్ 39, 40లో ఉపమానాలు ఇవ్వబడ్డాయి. (అహోసనుల్ బయాన్).</p> <p>ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది - తీర్పుదినం నాడు యూదులను “ఏం కావాలి?” అని ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. వాళ్ళు ఇలా అంటారు, “ఓ ప్రభు! చాలా దాహం వేస్తుంది. కొంచెం నీళ్ళు ఇప్పించండి” “వెళ్ళి నీళ్ళు ఎందుకు త్రాగరు” అని అనబడుతుంది. అప్పుడు నరకం వారికి నీళ్ళలా కనబడుతుంది. దూరం నుంచి ఇసుక నీళ్ళలా కనబడినట్లు.</p> <p>ప్రవక్త (స) ఇలా తెలిపారు - నాకు ఇచ్చి పంపించబడిన మార్గదర్శకం, జ్ఞానం వర్షం లాంటిది. ఆకాశం నుండి భూమిపై పడింది. ఒక భాగం దాన్ని పీల్చుకుంది. దానిద్వారా పంటలు, పత్సు, ఆహారధాన్యాలు బాగా పండాయి. ఇంకో భాగం దాన్ని పీల్చుకోలేక పోయింది. నీరు అక్కడ నిల్చిఉంది, దాని ద్వారా ప్రజలు లాభం పొందారు. ప్రజలు త్రాగారు, అలాగే జంతువులకు త్రాపించారు. వ్యవసైయం కూడా చేసారు. ఇంకో భాగం నీటిని పీల్చునూ లేదూ, దాన్ని నిలువ చేయనూ లేదు. మొదటి ఉపమానం విద్యును అభ్యసించిన వ్యక్తివంటిది. తనూ లాభం పొందుతాడు, ఇతరులకూ లాభం చేకూర్చుతాడు. రెండవ వాడు దానివల్ల లాభం పొందలేదు. కాని ఇతరులకు లాభం చేకూర్చాడు. మూడో వ్యక్తి తనూ లాభం పొందలేదు. ఇతరులకూ లాభం చేకూర్చలేదు. (సహీహ్ బుఫార్ - పా.నెం. 77)</p>	

ప్రవక్త (స) ఇంకా ఇలా ఉపదేశించారు - “నా ఉపమానం మంట వెలిగించిన వ్యక్తి వంటిది. మంటలు లేస్తున్నాయి. కీటకాలు అందులో పడుతున్నాయి. ఓ వ్యక్తి వాటిని మంటల్లో పడకుండా ఆపేందుకు శాయశక్తులూ ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. కాని అవి మంటల్లో పడుతున్నాయి. ఇంకా ఇలా అన్నారు. మీరు కీటకాల్లాంటి వారు. నేను మిమ్మిల్ని మంటలో పడకుండా ఆపుతున్నాను. కాని మీరు నా మాట వినటం లేదు. నరకంలో పడుతున్నారు.” (సహీహ్ - ఖ.నె. 6002) (ఇచ్చె కశీర్)

24 - 34 వాక్యాల వివరణ :

విశ్వాసుల గుణాలు, వారి ప్రతిఫలం

1. వీరు అల్లాహ్ మరియు దాసులతో చేసిన ఒప్పందాలను నెరవేర్చుతారు.

2. అల్లాహ్ ఆదేశించిన అల్లాహ్ మరియు దాసుల హక్కులను నెరవేర్చుతారు. దైవప్రవక్తలను, దైవగ్రంథాలను విశ్వాస్తారు. బంధువులను ఆదరిస్తారు. ప్రవక్త (స), ముస్లింలతో మంచి సంబంధాలు కలిగి ఉంటారు. విశ్వాసులు పరస్పరం సోదరులు. తమ మిత్రులను, సేవకులను పొరుగువారిని, సహా ప్రయాణీకులను ప్రోత్సహిస్తారు.

3. దైవభీతి కలిగి ఉంటారు. అల్లాహ్ అజ్ఞాపాలన చేస్తారు. నిషిద్ధాలకు దూరంగా ఉంటారు.

4. తీర్పుదినానికి భయపడతారు. ఎల్లప్పుడూ ఆత్మ పరిశీలన చేసుకుంటారు.

5. అల్లాహ్ ధర్మచరణలో వచ్చే ఆపదల పట్ల కష్టనష్టాల్లో ఓర్చు వహిస్తారు.

6. అయిదు పూటలా వినయ విధేయతలతో ప్రవక్త సాంప్రదాయం ప్రకారం నమాజ్ సాధిస్తారు.

7. అల్లాహ్ ప్రసాదించిన దానిలో నుంచి అల్లాహ్ మార్గంలో రహస్యంగా, బహిరంగంగా భర్య చేస్తారు.

8. చెడుకు మంచి ద్వారా సమాధానం ఇస్తారు. అనుకోకుండా పొపానికి పాల్పడితే పుణ్యం చేస్తారు. తమపై దౌర్జన్యం చేసినవారిని క్షమించి వేస్తారు. సంబంధాలు త్రైంచుకున్నపారితో సంబంధాలు ఏర్పరచుకుంటారు. ఇలాంటి వారికి సాఫల్యం ప్రాప్తిస్తుందని, స్వరం వారి నిపాసం అవుతుందని, వారితో పాటు సజ్జనులైన వారి పెద్దలు, భార్యాచిద్దలు అందరూ స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారని అల్లాహ్ ఆదేశించాడు.

అంతేకాక ఎవరి వద్ద విశ్వాసం, సత్యార్థం ఉండవో ఇలాంటి వారు స్వర్గంలో ప్రవేశించరు. వారి బంధువులు స్వర్గంలోకి వెళ్ళినా సరే. ఎందుకంటే స్వర్గప్రవేశానికి అర్దత, విశ్వాసం, సత్యార్థం కాని బంధుత్వం కాదు.

ఒక హాదిసులో ఇలా ఉంది : “ఎవరి కర్మ వారిని వెనక్కి నెట్టివేస్తుందో వారిని వారి వంశం ముందుకు తీసుకెళ్ళడు.” (సహీహ్ ముస్లిం - ఖ.నె. 4867) ఆ తరువాత అల్లాహ్ (త) పొపాత్ముల పర్యవసానం గురించి పేర్కొన్నాడు.

31వ వాక్యం గురించి ఇమామ్ హైకానీ ఇలా అంటున్నారు : ఇది విశ్వాసుల ప్రశ్నకు సమాధానం. అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)తో మక్కలో ఉన్న కొండలను తొలగిద్దామని దాని పల్ల మక్కా నగరం చాలా విశాలంగా తయారపుతుండని అన్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వారి కల్లోలపూరిత నిర్ణయాన్ని, ఖుర్జెన్ గొప్పతనాన్ని ప్రస్తావిస్తూ, “ఖుర్జెన్ పరనం పల్ల కొండలు నడివినా, భూమి ముక్కులుగా అయినా, మృతులు మాట్లాడినా అవిశ్వాసులు తమ ధిక్కార షైఖరిని పదలరని ఇంకా విశ్వాసించరని తెలియపర్చాడు. ఒకవేళ అల్లాహ్ కోరితే మానవులందరూ విధేయులుగానే సృష్టించబడేవారు. విశ్వాసం అనేది అల్లాహ్ చేతుల్లో ఉంది. ఒకవేళ అల్లాహ్ కోరితే నిదర్శనాలు చూడకుండానే అవిశ్వాసులు విశ్వాసించేవారు. కాని అల్లాహ్ అలా చేయలేదు. పర్వతాలు కదులుట, భూమి ముక్కలగుట, శవాలు మాట్లాడుట ఇంకా ఇతర నిదర్శనాలు వీరి పరిస్థితిని మార్చలేవు. (తైసీరురప్పున్)

- (35) భయభక్తులు గలవారికి వాగ్దానం చెయ్యబడిన స్వరం ఇలా ఉంటుంది - దాని క్రింద కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. దాని ఫలాలు తరగనివి. దాని నీడలు శాశ్వతమైనవి. భయభక్తులు కలవారికి లభించే అంతిమ పరిణామం ఇది. అయితే సత్య తిరస్కారుల పరిణామం మాత్రం నరకం అవుతుంది.
- (36) మేము ఇంతకు ముందు గ్రంథాన్ని ఇచ్చిన వారు నీపై అవతరింపజేసిన గ్రంథం పట్ల సంతోషంగా ఉన్నారు. అయితే దానిలోని కొన్ని విషయాలను నమ్మిని వారు కూడా వివిధ వర్ణాల్లో కొందరున్నారు. నీవు ఇలా పలుకు : “నేను అల్లాహునే ఆరాధించాలని, ఇంకా నేను ఆయనకు భాగస్వాములుగ నిలబెట్టకూడదని మాత్రమే నాకు ఆదేశింపబడింది. కనుక నేను ఆయన వైపునకే ఆహ్వానిస్తున్నాను. ఇంకా నేను ఆయన వైపునకే మరలుతాను. (37) ఈ విధంగా మేము ఈ గ్రంథాన్ని అరబీ ఆదేశంగా అవతరింపజేశాము. ఒకవేళ నీవు ఈ జ్ఞానం నీ వద్దకు వచ్చిన తర్వాత కూడా ప్రజల మనో కాంక్షలను అనుసరిస్తే, అల్లాహు (శిఖ) నుండి నిన్ను రక్షించేవాడుగానీ, నీకు సహాయపడే వాడుగానీ ఎవడూ ఉండడు.
- (38) నీకు పూర్వం కూడా మేము చాలామంది ప్రవక్తలను పంపాము. మేము వారిని భార్యాబిడ్డలు గల వారుగానే చేసాము. అల్లాహు ఆజ్ఞ లేకుండా ఏ సూచననూ స్వయంగా తెచ్చి చూపే శక్తి ఏ ప్రవక్తకూ లేదు. ప్రతి యుగానికి ఒక గ్రంథం ఉంది.

مَثْلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ طَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَمْهُرُ طُ أَكُلُهَا دَاءِمٌ وَظِلْلُهَا طِ تِلْكُ عَقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوا ۝ وَعَقْبَى الْكُفَّارِ يَوْمَ النَّارِ ۝
﴿35﴾

وَالَّذِينَ أَتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَخْرَابِ مَنْ يُنَذِّرُ بَعْضَهُ ط قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ ط إِلَيْهِ أَدْعُوا وَإِلَيْهِ مَا بِ ۝
﴿36﴾

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا ط وَلِئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۝ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٌّ وَلَا وَاقٍ ۝
﴿37﴾

١١

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ آرْوَاجًا وَدُرِّيَّةً ط وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةً إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ط لِكُلِّ أَجْلٍ كِتَابٌ ۝
﴿38﴾

33వ వాక్యం : అల్లాహు ప్రజల మంచి చెడులు తెలిసినవాడు. ఆయనకు అన్నీ తెలుసు. వారితో విగ్రహం పేర్లు అడగమనీ ఇవన్నీ అవాస్తవాలని తెలిపోతుందని ప్రవక్తకు ఆదేశించటం జరిగింది. లేని విషయాలను గురించి అల్లాహుకు తెలియజేస్తూరా? వాటిపేర్లను మీరే కల్పించారు. మీరే వారికి లాభ, నష్టాలు చేకూర్చేవారుగా భావించుకున్నారు. మీరే వారిని ఆరాధిస్తున్నారు. వీటన్నించీకీ మీ వద్ద ఎలాంటి ఆధారాలు లేవు. అల్లాహు వారి కోసం మార్గదర్శకాన్ని అవతరింపజేశాడు. కాని వారికి అది నష్టాంటం లేదు. (అల్ ఘజ్లుల్ కబీర్)

(39) అల్లాహు తాను కోరిన దాన్ని రద్దు చేస్తాడు, తాను కోరిన దాన్ని స్థిరంగా ఉంచుతాడు. అసలు దివ్య గ్రంథం ఆయన వద్దే ఉంది. (40) ఏ చెడు పర్యవసానాన్ని గురించి మేము వారిని హెచ్చరిస్తామో, అందులో ఒక భాగాన్ని మేము నీ జీవిత కాలంలో చూపించినా లేదా అది సంభవించే ముందే నిన్ను మేము లేపుకున్నా ఏ పరిస్థితిలోనయినా నీ బాధ్యత మాత్రం సందేశాన్ని అందజేయటమే. లెక్క తీసుకోవటం మా బాధ్యత. (41) మేము ఈ భూభాగాన్ని అన్ని వైపులనుండి తగ్గిస్తూ వస్తువ్వుది ఈ ప్రజలు చూడటం లేదా? అల్లాహు మాత్రమే ఆజ్ఞావిష్టున్నాడు. ఆయన ఆజ్ఞను మనః పరిశీలించగల వాడెవడూ లేదు. ఆయన శరవేగంగా లెక్క తీసుకునేవాడు. (42) వారికి పూర్వం గతించిన ప్రజలు కూడా కుట్టలు పన్నారు. అయితే 'తంత్రం' అనేది అసలు అల్లాహు చేతుల్లోనే ఉంది. ఎవరు ఏమి సంపాదిస్తారో ఆయనకు తెలుసు. పరలోక సుఖాలు ఎవరికోసమో త్వరలోనే అవిశ్వాసులు తెలుసుకుంటారు. (43) ఈ తిరస్కారులు "నీవు పంపబడిన వాడవు కావు" అని అంటున్నారు. ఇలా అను : "నాకూ మీకూ మధ్య అల్లాహు సాక్ష్యం చాలు. ఆపై దివ్య గ్రంథ జ్ఞానం కలవాడి సాక్ష్యం చాలు."

يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثْبِتُ ۝ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَبِ ﴿39﴾

وَإِنْ مَا نُرِيَنَاكَ بَعْضَ الَّذِي نَعْدُهُمْ أَوْ
نَتَوَفَّيَنَاكَ فَإِمَّا عَلَيْكَ الْبَلْغُ وَعَلَيْنَا
الْحِسَابُ ﴿40﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْنِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ
أَطْرَافِهَا ۖ وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبٌ لِحَكْمِهِ ۖ
وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿41﴾

وَقُدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فِي لِلَّهِ الْمُكْرَرُ
جَمِيعًا ۖ يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ ۖ
وَسَيَعْلَمُ الْكُفَّارُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿42﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لِسَتْ مُرْسَلًا ۖ قُلْ كَفَيْ
إِلَلَهٖ شَهِيدٌ أَبَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۖ لَا وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمٌ
الْكِتَبِ ﴿43﴾

ع 12

35 - 43 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో సత్యాసత్యాల పోరాటంలోని జయం సత్యానిదేనని, అపజయం అసత్యానిదేనని, ఇంకా ఈ లోకంలో సాఫల్యం కేవలం విశ్వాసులదేనని, అవిశ్వాసులు సాఫల్యం పొందలేరని పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో విశ్వాసుల కొరకు పరలోకంలో స్వర్ఘభోగ భాగ్యాలు ఉన్నాయని, అవిశ్వాసుల కొరకు నరకంలో కలిన శిక్ష ఉంది అని పేర్కొనబడింది. విశ్వాసులతో వాగ్దానం చేయబడిన స్వర్ఘంలో కాలువలు ప్రవహిస్తా ఉంటాయి. దాని పశ్చ, నీడలు శాశ్వతమైనవి. ఇవి దైవభీతిపరులకు, అయితే నరకం అవిశ్వాసులకు మాత్రమే.

ఈ వాక్యంలో అదృష్టవంతుల, దురదృష్టవంతుల గురించి ప్రస్తావించబడింది. దైవభీతిపరులతో వాగ్దానం

చేయబడిన స్వర్గంలో కాలువలు ప్రవహిస్తుంటాయని, ఇందులో నీటి కాలువలు, పాల కాలువలు, మధు పానీయాల కాలువలు, తేనె కాలువలు ప్రవహిస్తుంటాయని, అన్ని రకాల పళ్ళు ఉంటాయని ఇవన్నీ దైవభీతిపరులకు వారి ప్రభువు తరపు లభించే కానుకలని వివరించటం జరిగింది. విశ్వసించి సత్యార్థాలు చేసిన వారికి స్వర్గ నివాసం లభిస్తుంది. అందులో కాలువలు ప్రవహిస్తుంటాయి. అక్కడ శాశ్వత జీవితం లభిస్తుంది. వారికొరకు పరిశుద్ధ భార్యలు ఉంటారు. ఇంకా మేము వారిని దట్టమైన నీడల్లో ప్రవేశింపజేస్తాము. (నిసా : 57)

మహాప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : “స్వర్గంలో ఒక వృక్షం ఉంది. దాని నీడ ఎంత విశాలంగా ఉంటుందంటే ఒక వృక్షి గుర్తంపై వంద సంవత్సరాలు ప్రయాణం చేసినా దాన్ని దాటలేదు.” (సహీవ్ బుభారీ - హ.నెం.3012) ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) ఖుర్జున్ పరించి విన్యించారు. ఖుర్జున్ లో చాలాచోట్ల స్వర్గ, నరకాల గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఈ విధంగా వారిని స్వర్గం పట్ల మనోకాంక్షపెరిగేటట్లు, నరకమంటే దేవం కలిగేటట్లు చేయడం జరిగింది. స్వర్గవాసులు నరకవాసులు సమానం కారని బోధపరచటం జరిగింది. (59 : 20)

36, 37 వాక్యాలు : ఖుర్జున్ అవతరణ పట్ల యూదుల, త్రైస్తవుల ఉద్దేశాన్ని వివరించిన తరువాత ప్రవక్త (స) అల్లాహ్ నే ఆరాధిస్తున్నారని, ఇతరులను అల్లాహ్ కు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టడం లేదని, ఇంకా ఇదే ప్రధాన నమ్రుకుమని, దీనిపైనే ధర్మాలన్నీ ఆధారపడి ఉన్నాయని అవిశ్వాసులకు తెలియజేయమని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించడం జరిగింది.

ఖుర్జున్ ప్రత్యేకతలను, దాని వ్యుతిరేకతపై పౌచ్ఛరికలను తెలియజేయటం జరిగింది. అల్లాహ్ ఖుర్జున్ నీ అరచీ భాషలో అవతరింపజేశాడు. ఇంకా ఇందులో ఇస్లాం ధర్మం యొక్క నియమాలన్నీ పేర్కొనటం జరిగింది. ఖుర్జున్ జ్ఞానం పొందిన తరువాత కూడా యూదుల, త్రైస్తవుల మనోకాంక్షలు అనుసరిస్తే అల్లాహ్ నుండి మిమ్మల్ని ఎవరూ రక్షించలేరని ప్రవక్త (స)ను పౌచ్ఛరించటం జరిగింది. (తైసీరుల్ ఖుర్జున్).

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

14. ఇబ్రాహీమ్ సూరా పరిచయం

సూరె ఇబ్రాహీమ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 52 వాక్యాలు, 7 రుక్మాలు ఉన్నాయి. ఇబ్రాహీమ్ (ఆ) కాబతుల్లాహ్ నిర్మించిన తరువాత తన ప్రభువును ప్రార్థించారు. ఆ కోరికలన్నీ ఇస్లామీయ సమాజం ఏర్పడిన తర్వాత పూర్తి అయ్యాయి. కాబతుల్లాహ్ దైవగృహం ప్రదక్షిణ కొరకు, ముస్లిముల ఖిబ్లాగా నియమింపబడుట మొదలైనవి. ఇబ్రాహీమ్ (ఆ) మరియు ఆయన దుఱల కారణంగా ఈ సూరా పేరు “ఇబ్రాహీమ్” అని పెట్టబడింది.

అవతరణ కాలం

మక్కా చివరి దశలో అవతరించిన సూరాలా ఉంది. సూరె అల్రాహీద్ కి సమీప కాలంలోనే అవతరించినట్లు అనిపిస్తుంది. తిరస్కారులు తమ ప్రవక్తలతో “మీరు మా ధర్మంలో తిరిగి రావాలి లేదా మేము మిమ్మల్ని మా దేశం నుండి బహిష్మరిస్తాం” అని అన్నారు. ఈ సూచన ప్రకారం ఆ సమయంలో మక్కాలో ముస్లిములపై హింసలూ, దౌర్జన్యాలు పరాకాష్టకు చేరుకున్నాయి. మక్కా అవిశ్వాసులు వెనుకటి జాతుల్లా తమ ప్రాంతంలో ఉన్న విశ్వాసులను తమ పట్టణాల నుండి ఏరివేసేందుకు నిర్ణయించుకున్నారు. అందువల్ల వారికి ఇతర జాతుల్లా హెచ్చరించడం జరిగింది. విశ్వాసులను వెనుకటి వారిని ఓదార్చినట్టు ఓదార్చబడింది. అదేవిధంగా చివరి రుక్మా ద్వారా కూడా ఈ సూరా మక్కా చివరి దశకు సంబంధించినదని విదితమవుతుంది.

ప్రధానాంశము

ప్రవక్త (స) సందేశాన్ని తిరస్కరించిన అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స) సందేశాన్ని విఫలం చేయటానికి అనేక రకాలుగా కుట్టలు పన్నసాగారు. అందువల్లే ఈ సూరాలో సంబోధించటానికి బదులు వారిని హెచ్చరించటం జరిగింది. ఎందుకంటే అంతకు ముందు వారిని హెచ్చరించటం, బోధపరచటం జరిగింది. ఇంత జరిగినా అవిశ్వాసులు తిరస్కారం, ధిక్కారం, శత్రుత్వం, పెంకితనం, హింసల్లో అధికం కాసాగారు. సూరె అల్రాహీద్ అవిశ్వాసులకు హెచ్చరికలు, విశ్వాసులకు శుభవార్తలు ఇష్టబడ్డాయి. కానీ ఈ సూరాలో బహిరంగంగా హెచ్చరించటం జరిగింది. ఈనాడు మక్కాలో జరుగుతున్న సత్యాసత్యాల సంఘర్షణలో అధర్మంగా వ్యవహరిస్తున్న మీకు మూలం భూమీ కాదు, ఆకాశమూ కాదు. ఏరి ఉదాహరణ ఒక బలహీనమైన మొక్క లాంటిది.

ఒక సైగతోనే దాన్ని పెకిలించవచ్చు. ఇవి ఇష్టాలి వరకు ఉన్నాయంటే దాన్ని పెకిలించే చేతులు ఉండేవి కావు. కానీ ఇష్టాడు ఆ చేతులను స్ఫూర్ఖించాడు. అతి త్వరగా అల్లాహ్ ఈ వృత్తాంతాన్ని సమాప్తం

చేస్తాడు. దీనికి విరుద్ధంగా ఇస్లాం సందేశం ఉదాహరణ ఒక మంచి చెట్టును పోలి ఉంది. దాని ప్రేక్షు భూమిలో నాటుకొని ఉన్నాయి. దాని కొమ్మలు ఆకాశం వైపు వ్యాపించి ఉన్నాయి. అల్లాహ్ విశ్వాసులకు ఇహాలోకంలోనూ దృఢత్వాన్ని స్థిరత్వాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. తీర్పుదినం నాడు కూడా వారికి సాఫల్యాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

ఈ వాస్తవాన్ని చారిత్రక సాక్ష్యధారాల ద్వారా వివరించటానికి మూలా (అ) ఇంకా ఇతర ప్రవక్తల సంఘటనలను పేర్కొనుడం జరిగింది. చివరిగా ఇబ్రాహీమ్ (అ) గాధను పేర్కొంటూ వారు ఏ ఉద్దేశ్యంతో తన భూమి నుండి వలస పోయారో, ఆయన ఆ భూభాగాన్ని గురించి ఏమని ప్రార్థించారో, ఆయన తన సంతానాన్ని స్థిరపరచి మనసులో ఏమి కోరుకున్నారో ఇంకా తన ప్రభువుతో ఏమని ప్రార్థించారో ఇవన్నీ అవిశ్వాసుల ముందు పెట్టినప్పుడు వారు ఎలా ప్రవర్తించాలో అర్థం చేసుకోవాలని వారికి గుర్తుచేయడం జరిగింది.

14. ఇబ్రాహీమ్

ఆయతులు : 52

అవతరణ : మక్కాలో

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాలీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

- (1) అలిఫ్-లామ్-రా. (ఓ ముహమ్మద్!) ఇది ఒక గ్రంథం. మేము దీనిని నీ వైపునకు అవతరింపజేసాము. నీవు ప్రజలను వారి ప్రభువు అనుమతితో చీకట్ల నుండి వెలికి తీసి వెలుగులోకి తీసుకు రావాలని - మహాశక్తిమంతుడు, స్తుత్రాలకు అర్పుడు అయిన దేవుని మార్గం వైపునకు తీసుకురావాలని.
- (2) ఆ అల్లాహ్ భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న సమస్తానికి స్వామి. తిరస్కారులకు కఠినమైన వినాశకరమైన శిక్ష ఉంది. (3) వారు ఇహాలోక జీవితానికి పరలోక జీవితం కంటే ప్రాధాన్యతనిస్తారు. వారు ప్రజలను అల్లాహ్ మార్గం నుండి వారిస్తారు. వారు ఈ వక్తవ్యాను సృజించాలని కోరుతున్నారు. వారు మార్గభ్రష్టత్వంలో చాలా దూరం వెళ్ళిపోయారు.
- (4) మేము ప్రతి ప్రవక్తనూ వారి జాతి భాషలలోనే వంపాము, అతను వారికి నప్ప 0గా తెలియజేయాలని. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారిని మార్గభ్రష్టులుగా చేస్తాడు. తాను కోరిన వారికి రుజుమార్గం చూపుతాడు. మరియు ఆయనే శక్తిగలవాడునూ, వివేకవంతుడూను. (5) మేము ఇంతకు ముందు మూసాను మా సూచనలను ఇచ్చి పంపియున్నాము. ఇంకా ఆయనను “నీ జాతి వారిని చీకట్ల నుండి వెలుగులోకి తీసుకు రా. అల్లాహ్ సంఘటనలను వారికి వినిపించి హితబోధ చెయ్యి. నిస్సందేహంగా ఈ సంఘటనల్లో సహనశీలుడు, కృతజ్ఞుడు అయిన ప్రతి మనిషికి గొప్ప సూచనలు ఉన్నాయి.”

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّحْمَنُ كَتَبَ لِكُلِّ أُنْوَنٍ مِّنْ أَنْوَنٍ
إِلَيْهِ أَنْوَنٌ وَّإِلَيْهِ أَنْوَنٌ
أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ ۝ 14

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُ كَتَبَ لِكُلِّ أُنْوَنٍ مِّنْ أَنْوَنٍ
إِلَيْهِ أَنْوَنٌ وَّإِلَيْهِ أَنْوَنٌ
الظُّلْمُ لِلظُّلْمٍ
الْعَزِيزُ لِلْعَزِيزِ
۝ 1

اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَوَيْلٌ لِلْكُفَّارِ
۝ 2

الَّذِينَ يَسْتَحْبِبُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ
وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوْجَاءً
أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيْدٍ
۝ 3

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا بِلِسَانٍ قَوِيمٍ
لِيَبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي
مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
۝ 4

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِإِيمَانِهِ
أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ
مِنَ الظُّلْمِ
إِلَيْهِ أَنْوَنٌ وَّإِلَيْهِ أَنْوَنٌ
اللَّهُ أَنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ
۝ 5

(6) మూసా తన జాతి వారితో ఇలా అన్నాడు : “మీకు అల్లాహ్ చేసిన మేలు గుర్తుంచుకోండి. ఆయన మీకు ఫిరోన్ ప్రజల నుండి విముక్తి ప్రసాదించాడు. వారు మిమ్మల్ని తీవ్రమైన బాధలకు గురిచేస్తూ ఉండేవారు. మీ కుమారులను చంపేవారు. మీ కుమార్తెలను విడిచిపెట్టేవారు. అయితే ఇందులో మీ ప్రభువు తరపు నుండి ఒక పెద్ద పరీక్ష ఉండేది.”

(7) మీ ప్రభువు ఇలా పోచురించాడు : “మీరు కృతజ్ఞత చూపితే నేను మిమ్మల్ని ఇంకా అధికంగా ప్రసాదిస్తాను. ఒకవేళ కృతఫ్మూతకు పాల్పడితే నా శిక్ష చాలా కరినంగా ఉంటుంది.”

(8) మూసా (అ) ఇలా అన్నాడు : “మీరూ, భూమిపై ఉండే వారందరూ అవిశ్వాసానికి పాల్పడితే, అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు, స్తోత్రాలకు అర్పుడు” అని తెలుసుకోండి.

(9) మీకు పూర్వం గతించిన జాతుల గాధలు మీకు చేరలేదా? నూహ్ జాతి, ఆద్ జాతి, సమూద్ జాతి ఇంకా వాటి తరువాత వచ్చిన అనేక జాతులూ వాటి గురించి అల్లాహ్ కు మాత్రమే తెలుసు. వారి ప్రవక్తలు వారి వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలను తీసుకొని వచ్చినప్పుడు వారు తమ చేతులను తమ నోటిలో పెట్టుకున్నారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు : ఏ సందేశంతో నీవు పంపబడ్డావో దాన్ని మేము తిరస్కరిస్తున్నాము. ఏ విషయం వైపునకు నీవు మమ్మల్ని ఆహ్వానిసు న్నావో మేము దాన్ని సందేహిస్తున్నాము.

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَجْسَكْمُ مِنْ أَلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَيُذْحِلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيِيْنَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذِلْكُمْ بَلَاءٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿6﴾¹³

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَيْنَ شَكَرْتُمْ لَآزِيْدَنَكُمْ وَلَيْنَ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابَ لَهُ شَدِيدٌ ﴿7﴾

وَقَالَ مُوسَى إِنْ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا لِفَانَ اللَّهُ لَغْنِيْ حَمِيدٌ ﴿8﴾

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبْوَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمٌ نُوحٌ وَعَادٍ وَثَمُودٌ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُوا أَيْدِيهِمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ وَإِنَّا لَغَنِيْ شَكِّيْنَا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيْبٌ ﴿9﴾

<p>(35) అప్పుడు ఇబ్రాహీమ్ ఇలా ప్రార్థించాడు : “ప్రభూ! ఈ సగరాన్ని శాంతి సగరంగా చెయ్యి నన్నూ, నా సంతానాన్ని విగ్రహాధన నుండి కాపాడు.</p> <p>(36) ప్రభూ! ఈ విగ్రహాలు చాలామందిని మార్గం తప్పించాయి. నా విధానంపై నడిచేవాడు నా వాడు. ఎవరైనా నాకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న విధానాన్ని అనుసరిస్తే నిస్సందేహంగా నీవు క్షమించేవాడవు, కరుణామయుడవు.</p>	<p>وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّي أَجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ أَمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَيْسَ آنَ نَعْبَدَ الْأَصْنَامَ ﴿35﴾</p> <p>رَبِّ إِنَّهُنَّ أَصْلَلُنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ ﴿36﴾ رَحْمَةً</p>
<p>గురించి 4 - 120లో చూడండి. నా వాగ్గానాలకు ఎటువంటి సూచనలు, నిదర్శనాలు ఉండేవి కావు. నేను మిమ్మల్ని బలవంతం చేయలేదు. నేను కేవలం మిమ్మల్ని పిలిచాను - మీరు నా పిలుపును స్వీకరించారు. సూచనలతో, నిదర్శనాలతో కూడిన ప్రవక్తల పిలుపును మీరు తిరస్కరించారు. తప్పంతా మీదే. మీరు అల్లాహ్ ప్రసాదించిన బుధీబలాన్ని ఏమాత్రం ఉపయోగించలేదు. స్పష్టమైన సాక్షాతలను మీరు తిరస్కరించారు. అసత్యాలను నమ్మారు, ఇప్పుడు నేను మిమ్మల్ని గానీ, మీరు నన్ను గాని రక్షించలేము. నేను అల్లాహ్ కు సాటినే దాన్ని నేను తిరస్కరిస్తున్నాను. అల్లాహ్ కు సమానంగా ఇతరులను భాగస్వాములుగా నిలబెట్టటం ఫోర అపరాధం. అల్లాహ్ యే ఈ సృష్టికి ప్రభువు, సృష్టికర్త, పాలకుడును. అతనికి ఎవరు సమానులు కాగలరు?” (అహోసనుల్ బయాన్)</p> <p>24 - 26 వాక్యాలలో ముఖ్యంశాలను పేరొస్తడం జరిగింది. మనం రెండు విధాలుగా చూస్తుంటాము. ఒకటి : నిలకడగా ఉంటుంది. ఇంకొకటి : నిలకడగా ఉండదు. మొదటిది పరిశుద్ధ వాక్కు ఇది మంచిది. లాభకరమైనదీనూ. రెండవది : అపరిశుద్ధ వాక్కు ఇదిచెడ్డది, హానికరమైనదీను.</p> <p>మొదటి ఉదాహరణ : ఒక మంచి వ్యక్తంలాంటిది. దృఢంగా స్థిరంగా ఉంటుంది. దాని కొమ్మలు ఆకాశంలో వ్యాపించి ఉంటాయి. రెండవ ఉదాహరణ : ఒక పనికిరాని చెట్టు. స్థిరంగా లేదు. కొమ్మలు బలహీనంగా ఉన్నాయి. ఎలాంటి పండు ఇప్పుడు, పెకిలిస్తే వేళ్ళతో సహి వచ్చేస్తుంది.</p> <p>28వ వాక్యం : అంటే, విశ్వాసులు స్థిరంగా, నిలకడగా ఉంటారు. అవిశ్వాసులు అస్థిరత్వానికి గురవుతారు. విశ్వాసుల ప్రత్యేకత ఉభయ లోకాల్లోనూ వ్యక్తమవుతుంది. విశ్వాసుల ప్రతీ కార్యం సరియైనదిగా ఉంటుంది. వీరి సమ్కాలు, ఆచరణలు, పద్ధతులు, ఆధారాలు, పరిశుద్ధంగా ఉంటాయి. అవిశ్వాసుల ఏ కార్యం అయినా బలమైన పునాదులపై ఉండదు. నిలకడ అసలే ఉండదు. (తర్జుమాసుల్ ఖుర్జెన్)</p> <p>31వ వాక్యం : వెనుకటి వాక్యాల్లో దైవానుగ్రహేల పట్ల కృతమ్మత చూపేవారు, ఇతరులను అల్లాహ్ కు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టేవారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారని తెలియజేయమని ప్రవక్త (స)కు ఆదేశించబడింది. అదేవిధంగా ఇక్కడ విశ్వాసులను నమాజ్ స్థాపించమని, ఇంకా మేము ఇచ్చిన దాంట్లో నుంచి రహస్యంగానూ, బహిరంగంగానూ భర్యచేయమని, బంధువులను, ఇతరులను ఆదుకోమని, పరిశోరం స్వీకరించబడని, స్నేహం, పనికిరాని, సిఫారసు చెల్లనేరని ఆ దినం రాకముందే వీటిని ఆచరించమని ఆదేశించబడింది. (త్రైసీరుప్రహ్లేన్)</p>	

<p>(18) తమ ప్రభువను విశ్వసించని వారి చేష్టలను తుఫాను రోజున వీచే గాలి ఎగురవేనే బూడిదతో పోల్చువచ్చు. వారు తాము చేసిన దానికి ఎటువంటి ప్రతిఫలం పొందలేరు. మార్గభ్రష్టత్వానికి పరాకాష్ట అంటే ఇదే.</p>	<p>مَثُلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرِبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ كُرْمَادٌ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا أَعْلَى شَجْنٍ لِّكَ هُوَ الضَّلَلُ الْبَيِّنُ ﴿18﴾</p>
---	---

- “నేను అల్లాహ్ పట్ల కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా మెలిగే దాసుడి కాకూడదా?” (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నెం. 4459) అబూ సయాద్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు - “ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు - “ఎవరు మానవునికి కృతజ్ఞతలు తెలుపరో అలాంటివారు అల్లాహ్ కు కూడా కృతజ్ఞతలు తెలుపలేరు.” (తిర్మిజి - హ.నెం. 1955).

కృతఫ్యుత వల్ల ట్రైలు నరకం పాలొతారు. ఇప్పు అబ్సైన్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు - ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : “నాకు నరకం మాపించడం జరిగింది. అందులో ట్రైలు అధిక సంఖ్యలో ఉన్నారు. వారు కృతఫ్యుత చూపేవారు.” ‘వారు అల్లాహ్ ను తిరస్కరించేవారా?’ అని సహబా ప్రశ్నించారు. ప్రవక్త (స) ఇలా సమాధానమిచ్చారు - కాదు, భర్తపట్ల కృతఫ్యులుగా ప్రవర్తించేవారు. నీవు ట్రై పట్ల జీవితాంతం మంచిగా ప్రవర్తించినా మీ నుండి ఏదైనా అవాంఛనీయ విషయం ఎదురైతే వెంటనే ‘నువ్వు నన్ను ఏమాత్రం సుఖపెట్టలేదు’ అని అనేస్తుంది. (బుఖారీ)

10వ వాక్యం : తమ జాతులు దైవగ్రంథాలను, సత్య సందేశాలను తిరస్కరించడంపై ప్రవక్తలు ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసేవారు. ఎందుకంటే వారు అల్లాహ్ ను, దైవగ్రంథాలను, దైవదొత్యాన్ని అనుమానించేవారు. అయితే భూమ్యాకాశాలు, ఈ సృష్టిలో ఉన్న సమస్తానికి అల్లాహ్ యే సృష్టికర్త అని, ప్రభువని, ఆరాధ్యాడని చాటిచెబుతున్నాయి. ఆయనే మమ్మల్ని దైవప్రవక్తలుగా మీ వద్దకు పంపాడనీ, మమ్మల్ని విశ్వసించమని మమ్మల్ని ఆదేశించాడని, మీరు అల్లాహ్ ను, మమ్మల్ని విశ్వసిస్తే ఆయన మీ పాపాలను క్షమిస్తాడని, ఇహపరలోకాల్లో మీకు సాఫల్యం ప్రసాదిస్తాడని బోధించారు. ‘మీరు మా వంటి వారే, అన్న పానీయాల్లో, జీవనంలో మాతో సమానంగా ఉన్నారని, మీకు - మాకు మధ్య ఎలాంటి భేదం లేదని తిరస్కర్యలు ప్రపక్తలను తిరస్కరించేవారు. మీరు కేవలం మా తాతముత్తాతల ఆరాధ్య దైవాలనుండి మమ్మల్ని ఆపుతున్నారని, అయితే మీరు స్పష్టమైన నిదర్శనం ఏదైనా తేస్తేనే మేము మీ మాటను విశ్వసిస్తామని వారు కేవలం ప్రగల్భాలు పలికేవారు, ప్రతి ప్రవక్త ఎన్నో స్పష్టమైన సూచనలను చూపించారు. అయినా వారి ధిక్కార వైఫారిలో పరివర్తన రాలేదు.

16, 17 వాక్యాలు : నరక యాతనల గురించి పేర్కొన్నాడు. ఇవన్నీ ప్రవక్తలను తిరస్కరించే వారికారకు, విశ్వసించని వారికారకు ఉన్నాయి. ఇలాంటి వారి కొరకు నరకంలో త్రాగటానికి చీములాంటి ద్రవం ఉంటుంది. అబూ ఉమామహో (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ఈ వాక్యం గురించి ఇలా ఉపదేశించారు : ఆ చీము లాంటి ద్రవం అతని వద్దకు రాగానే అతను అసహ్యాంతో తన ముఖాన్ని ఎత్తుతాడు. దానివల్ల అతని ముఖం మాడిపోతుంది. దాన్ని త్రాగితే అతని ప్రేగులు తెగి వెనుక భాగం నుంచి బయలుడతాయి. (తిర్మిజి)

తీర్మాదినం నాటి శిక్షలు ఎంత కలినంగా ఉంటాయంటే వాటి ముందు భూలోక శిక్షలు లెక్కలోకే రావు. ఆనాడు స్వర్గస్తులయినా, నరకస్తులయినా వారికి చావు రాదు. సూరె నిసాలో ఇలా చెప్పబడింది : “వారి చర్యం కాలిన వెంటనే మేము వారి చర్యాన్ని మార్చివేస్తాము.” (4 : 56) ఇంకా ఒక హదీసు ద్వారా కూడా ఇది ధృవీకరించబడింది. ఇప్పు ఉమర్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : “స్వర్గస్తులు స్వర్గంలో, నరకవాసులు నరకంలో చేరిపోగానే, చావు ఒక గొర్రెబోతు రూపంలో స్వర్గనరకాల మధ్య జిబహ్ చేయబడుతుంది. అప్పుడు ఒక ప్రకటించేవాడు, ‘ఓ స్వర్గవాసులారా! ఓ నరకవాసులారా! ఇక మీకు చావు లేదు. దానికి స్వర్గవాసులు సంతోషిస్తారు. నరకవాసులు విచారిస్తారు.” (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నెం. 6066)

(19) అల్లాహ్ భూమ్యకాశాలను సత్యంపై సృష్టించడాన్ని నీవు చూడలేదా? ఆయన తలచుకుంటే మిమ్మల్ని తొలగించి మీ స్థానంలో మరొక క్రొత్త సృష్టిని తీసుకురాగలడు. (20) అలా చేయటం అల్లాహ్ కు ఏమాత్రం కష్టం కాదు.

(21) వీరందరూ కలిసి అల్లాహ్ ముందు హోజరోతారు. అప్పుడు ప్రపంచంలో బలహీనులుగా ఉన్నవారు ప్రపంచంలో పెద్దమనుషులుగా వర్ధిల్లిన వారితో ఇలా అంటారు : “ప్రపంచంలో మేము మిమ్మల్ని అనుసరించాము. ఇప్పుడు అల్లాహ్ శిక్ష నుండి మిమ్మల్ని కాపాడటానికి మీరేవైనా చేయగలరా?” వారు ఇలా సమాధానమిస్తారు - “అల్లాహ్ మాకు రుజుమార్గాన్ని ప్రసాదించి ఉంటే మేము తప్పకుండా మీకు చూపి ఉండేవారము. ఇప్పుడు మనము ఎంత మొత్తుకున్నా ఓర్పు వహించినా ఒకటే. ఇక మనం సాఫల్యం పొందేమార్గం ఏది లేదు.”

(22) తీర్పు అయిపోయిన తరువాత పైతాను ఇలా అంటాడు, “వాస్తవంగా అల్లాహ్ చేసిన వాగ్దానాలన్ని సత్యమైనవే. నేను మీతో వాగ్దాన భంగం చేసాను. నాకు మీ మీద ఎటువంటి అధికారము లేదు. నేను కేవలం మిమ్మల్ని ఆహ్వానించాను. మీరు నా ఆహ్వానాన్ని స్వీకరించారు. నన్ను నిందించకండి. మిమ్మల్ని మీరే నిందించుకోండి. ఇక్కడ మీ మొరలను నేను అలకించలేను. నా వెమరలను మీరు ఆలకించలేరు. ఇంతకు ముందు దైవత్యంలో నన్ను భాగస్వామిగా నిలబెట్టడాన్ని నేను తిరస్కరిస్తున్నాను. నిస్సందేహంగా ఇలాంటి దుర్మార్గులకు వ్యధా భరితమైన శిక్ష ఉంది.

الْمَرْءُ تَرَأَّسَ إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
إِنْ يَشَاءُ يُنْهِيْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿19﴾

وَمَا ذِلِّكَ عَلَى اللَّهِ بِعِزِّيْزٍ ﴿20﴾

وَبَرَزُوا إِلَيْهِ بِجَمِيعِهَا فَقَالَ الصَّعْفَوْا لِلنَّاسِ
اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهُمْ أَنْتُمْ
مُّغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوا لَوْ
هَدَنَا اللَّهُ لَهَدِينَكُمْ طَسْوَاءُ عَلَيْنَا آجِزِّعَنَا
آمِ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ فَحِيقٍ ﴿21﴾

ع ١٥

وَقَالَ الشَّيْطَنُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ
وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ ط
وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِّنْ سُلْطَنٍ إِلَّا أَن
دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِيٌ فَلَا تَلُومُنِي
وَلَوْمُوا أَنْفُسَكُمْ طَمَا أَنَا بِمُصْرِحٍ كُمْ وَمَا
أَنْتُمْ بِمُصْرِحٍ حَتَّىٌ لَّيْسَ كَفَرْتُ بِمَا آتَشَرَكْتُمُونِ
مِنْ قَبْلٍ طِ إِنَّ الظَّلَمِيْنَ لَهُمْ عَذَابٌ
إِلَيْمٌ ﴿22﴾

- (23) ప్రపంచంలో విశ్వసించి నత్కుర్యాలు చేసినవారు క్రింద కాలుపలు ప్రపణించే ఉద్యాన వనాల్లో ప్రవేశింపబడతారు. అక్కడ వారు తమ ప్రభువు అనుమతితో శాశ్వతంగా ఉంటారు. అక్కడ వారికి, పరిచయ పదంగా “సలామ్” ఉంటుంది.
- (24) అల్లాహ్ పరిశుద్ధ వాక్యము ఏ వస్తువుతో పోల్చాడో మీరు గమనించటంలేదా? అది ఒక మేలు జాతి వృక్షాన్ని పోలి ఉంది. దాని వేరు భూమిలో లోతుగా నాటుకుపోయింది. ఇంకా దాని కొమ్ములు ఆకాశాన్ని అంటాయి.
- (25) ఎల్లప్పుడూ అది తన ప్రభువు ఆజ్ఞానుసారం తన పండును ఇస్తోంది. అల్లాహ్ ఇటువంటి ఉపమా నాలను ప్రజలు ఆలోచించాలని ఇస్తున్నాడు.
- (26) అపరిశుద్ధ వాక్యము ఒక చెడు జాతి చెట్టుతో పోల్చివచ్చు. అది భూమి ఉపరితలం నుండి పీకిపారవేయబడింది. దానికి స్థిరత్వం అనేదే లేదు.
- (27) అల్లాహ్ ఒక స్థిరమైన వాక్య ఆధారంగా విశ్వసులకు ఇహలోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ నిలకడను ప్రసాదిస్తాడు. అల్లాహ్ దుర్మార్గులను మార్గట్రిప్పులుగా చేస్తాడు. అల్లాహ్ తాను కోరిందే చేస్తాడు. (28) అల్లాహ్ అనుగ్రహాన్ని పొంది, దానికి బదులుగా కృతఫ్యుతను చూపిన వారిని నీవు చూడలేదా? వారు తమ జాతిని వినాశ గృహంలోకి త్రోసివేస్తారు. (29) అంటే నరకంలోనికి. అందులో వారు ప్రవేశిస్తారు. అది నీచమైన నివాస స్థలం.
- (30) వారు ప్రజలను అల్లాహ్ మార్గం నుండి తప్పించటానికి, కొందరిని అల్లాహ్కు సమానులుగా నిలబెట్టారు. ఇలా అను : “సరే, సుఖాలను అనుభవించండి. చివరకు మీరు మరలిపోయేది నరకానికే.”

وَأُدْخِلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ خِلْدِينَ فِيهَا يَأْذِنِ
رَبِّهِمْ طَرِيقَتُهُمْ فِيهَا سَلَمٌ ﴿23﴾

الْمَدْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً
كَشَجَرَةً طَيِّبَةً أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي
السَّمَاءِ ﴿24﴾

تُؤْتَىٰ كُلُّهَا كُلَّ حِيرَةٍ يَأْذِنِ رَبِّهَا طَوِيلَ
الْأَمْثَالُ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿25﴾

وَمَثَلٌ كَلِمَةٌ حَبِيشَةٌ كَشَجَرَةٌ حَبِيشَةٌ اجْتَثَثَ
مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿26﴾

يُشَبِّهُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الشَّابِطِ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ
الظَّلِيمِينَ وَيَفْعُلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿27﴾

الْمَدْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفُرًا
وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿28﴾

جَهَنَّمَ يَصْلُوْهَا طَوِيلَ
وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ طَوِيلٌ
نَمَتَّعُوا فِيَّ مَصِيرُكُمْ إِلَى النَّارِ ﴿29﴾

﴿30﴾

(31) ఓ ప్రవక్తా! విశ్వసించిన దాసులకు చెప్పు : “నమాజును స్థాపించండి. వేము వారికి ప్రసాదించిన దాని నుండి బహిరంగంగా గుఫ్తంగా ఖర్చుపెట్టండి. క్రయ విక్రయాలు జరగటంగాని, మిత్రసాయం పొందటం గాని సాధ్యం కాని ఆ రోజు రాకముందే.” (32) అల్లాహ్ యే భూమిని, ఆకాశాలను పుట్టించాడు. ఆకాశం నుండి నీళ్ళను కురిపించాడు. దానిద్వారా మీ ఆహారం కొరకు రకరకాల ఘలాలను సృష్టించాడు. తన ఆజ్ఞానుసారం సముద్రంలో నడవాలని పడవను మీ సేవకై మీకు లోబరచాడు. నదులను మీ సేవకై ఏర్పరచాడు. (33) నిరంతరం ప్రయాణం చేస్తూపోతున్న సూర్యచంద్రాదులను మీకు లోబరిచాడు. రాత్రినీ పగలునూ మీ సేవకై ఏర్పాటు చేసాడు. (34) మీరు కోరిన సమస్తాన్ని మీకు ఇచ్చాడు. ఒకవేళ మీరు అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను లెక్కించదలిస్తే లెక్కించలేరు. నిస్సందేహంగా మానవుడు అన్యాయపరుడు, మేలును మరిచేవాడూను.

قُلْ لِعِبَادِي الَّذِينَ أَمْنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَيُنِفِّقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرَّاً وَعَلَانِيَةً مِّنْ قَبْلِ
أَنْ يَأْتِيَهُمْ لَآبَيْعُ فِيهِ وَلَا خَلْلٌ ﴿31﴾

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ
السَّمَاءِ مَا هُوَ فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الشَّمَرِ رِزْقًا
لَّكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ
بِإِمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ ﴿32﴾

وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَاهِبَيْنِ وَسَخَّرَ
لَكُمُ الْأَيْلَ وَالثَّهَارَ ﴿33﴾

وَاتَّسَكُمْ مِّنْ كُلِّ مَا سَأَلَتُنُوهُ طَ وَإِنْ تَعْدُوا
نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تُحْصُوْهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ
﴿34﴾

ع ١٧

18 - 34 ఆయత్ల వివరణ :

అవిశ్వాసి కర్మల ఉపమానం : 18వ వాక్యంలో అల్లాహ్ అవిశ్వాసుల కార్యాలను చెడువాక్కుతో, చెడు వ్యక్తంతో పోల్చాడు. అవిశ్వాసులు సృష్టితాలను పూజిస్తారు. అల్లాహ్ ప్రవక్తలను తిరస్కరిస్తారు. తీర్మానినం నాడు వారు ఎలాంటి ఘలితాన్ని పొందరు. వారి ఆచరణలు బూడిదలా ఉంటాయి. దాన్ని గాలి ఎగరేసుకోస్తుంది. ఇదేవిధంగా వారి ఆచరణలన్నీ వ్యధా అవుతాయి. దీన్ని గురించి 25 : 23, 3 : 115లలో వివరించబడింది. (అల్ ఫజ్లుల్ కబీర్)

ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారని, అనన్ బిన్ మాలిక్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : “అల్లాహ్ ప్రతిఫలం విషయంలో విశ్వాసి పట్ల ఏమాత్రం అధర్యంగా ప్రవర్తించడు. అతనికి ఉభయ లోకాల్లోనూ ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. అయితే అవిశ్వాసి చేసిన సత్కార్యాలకు ప్రతిఫలం ఇక్కడే ఇవ్వడం జరుగుతుంది. పరలోకంలో అతనికి ఎంతమాత్రం ప్రతిఫలం ఇవ్వడం జరుగదు.” (సహీహ్ ముస్లిం - హ.నెం.5022) (త్రసీరుల్ ఖుర్జాన్)

22వ వాక్యం : అంటే నరకంలో పైతాను ప్రసంగం : పుణ్యాత్ములు స్వర్గంలో, పాపాత్ములు నరకంలో ప్రవేశించిన తరువాత నరకంలో పైతాను నరకవాసులను ఉద్దేశించి ఇలా ప్రసంగిస్తాడు : “అల్లాహ్ తన ప్రవక్తల ద్వారా చేసిన వాగ్దానాలు నెరవేర్చాడు. మరి నేను నా వాగ్దానాలు నెరవేర్చలేదు. నా వాగ్దానాలన్ని అసత్యాలే. దాన్ని

<p>(35) అప్పుడు ఇబ్రాహీమ్ ఇలా ప్రార్థించాడు : “ప్రభూ! ఈ సగరాన్ని శాంతి సగరంగా చెయ్యి నన్నూ, నా సంతానాన్ని విగ్రహాధన నుండి కాపాడు.</p> <p>(36) ప్రభూ! ఈ విగ్రహాలు చాలామందిని మార్గం తప్పించాయి. నా విధానంపై నడిచేవాడు నా వాడు. ఎవరైనా నాకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న విధానాన్ని అనుసరిస్తే నిస్సందేహంగా నీవు క్షమించేవాడవు, కరుణామయుడవు.</p>	<p>وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّي أَجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ أَمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَيْسَ آنَ نَعْبَدَ الْأَصْنَامَ ﴿35﴾</p> <p>رَبِّ إِنَّهُنَّ أَصْلَلُنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ ﴿36﴾ رَحْمَةً</p>
<p>గురించి 4 - 120లో చూడండి. నా వాగ్గానాలకు ఎటువంటి సూచనలు, నిదర్శనాలు ఉండేవి కావు. నేను మిమ్మల్ని బలవంతం చేయలేదు. నేను కేవలం మిమ్మల్ని పిలిచాను - మీరు నా పిలుపును స్వీకరించారు. సూచనలతో, నిదర్శనాలతో కూడిన ప్రవక్తల పిలుపును మీరు తిరస్కరించారు. తప్పంతా మీదే. మీరు అల్లాహ్ ప్రసాదించిన బుధీబలాన్ని ఏమాత్రం ఉపయోగించలేదు. స్పష్టమైన సాక్షాతలను మీరు తిరస్కరించారు. అసత్యాలను నమ్మారు, ఇప్పుడు నేను మిమ్మల్ని గానీ, మీరు నన్ను గాని రక్షించలేము. నేను అల్లాహ్ కు సాటినే దాన్ని నేను తిరస్కరిస్తున్నాను. అల్లాహ్ కు సమానంగా ఇతరులను భాగస్వాములుగా నిలబెట్టటం ఫోర అపరాధం. అల్లాహ్ యే ఈ సృష్టికి ప్రభువు, సృష్టికర్త, పాలకుడును. అతనికి ఎవరు సమానులు కాగలరు?” (అహోసనుల్ బయాన్)</p> <p>24 - 26 వాక్యాలలో ముఖ్యంశాలను పేరొస్తడం జరిగింది. మనం రెండు విధాలుగా చూస్తుంటాము. ఒకటి : నిలకడగా ఉంటుంది. ఇంకొకటి : నిలకడగా ఉండదు. మొదటిది పరిశుద్ధ వాక్కు ఇది మంచిది. లాభకరమైనదీనూ. రెండవది : అపరిశుద్ధ వాక్కు ఇదిచెడ్డది, హానికరమైనదీను.</p> <p>మొదటి ఉదాహరణ : ఒక మంచి వ్యక్తంలాంటిది. దృఢంగా స్థిరంగా ఉంటుంది. దాని కొమ్మలు ఆకాశంలో వ్యాపించి ఉంటాయి. రెండవ ఉదాహరణ : ఒక పనికిరాని చెట్టు. స్థిరంగా లేదు. కొమ్మలు బలహీనంగా ఉన్నాయి. ఎలాంటి పండు ఇప్పుడు, పెకిలిస్తే వేళ్ళతో సహి వచ్చేస్తుంది.</p> <p>28వ వాక్యం : అంటే, విశ్వాసులు స్థిరంగా, నిలకడగా ఉంటారు. అవిశ్వాసులు అస్థిరత్వానికి గురవుతారు. విశ్వాసుల ప్రత్యేకత ఉభయ లోకాల్లోనూ వ్యక్తమవుతుంది. విశ్వాసుల ప్రతీ కార్యం సరియైనదిగా ఉంటుంది. వీరి సమ్కాలు, ఆచరణలు, పద్ధతులు, ఆధారాలు, పరిశుద్ధంగా ఉంటాయి. అవిశ్వాసుల ఏ కార్యం అయినా బలమైన పునాదులపై ఉండదు. నిలకడ అసలే ఉండదు. (తర్జుమాసుల్ ఖుర్జెన్)</p> <p>31వ వాక్యం : వెనుకటి వాక్యాల్లో దైవానుగ్రహేల పట్ల కృతమ్మత చూపేవారు, ఇతరులను అల్లాహ్ కు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టేవారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారని తెలియజేయమని ప్రవక్త (స)కు ఆదేశించబడింది. అదేవిధంగా ఇక్కడ విశ్వాసులను నమాజ్ స్థాపించమని, ఇంకా మేము ఇచ్చిన దాంట్లో నుంచి రహస్యంగానూ, బహిరంగంగానూ భర్యచేయమని, బంధువులను, ఇతరులను ఆదుకోమని, పరిశోరం స్వీకరించబడని, స్నేహం, పనికిరాని, సిఫారసు చెల్లనేరని ఆ దినం రాకముందే వీటిని ఆచరించమని ఆదేశించబడింది. (త్రైసీరుప్రహ్లేన్)</p>	

(37) ప్రభూ! నేను నా సంతానాన్ని బంజరు ప్రదేశంలో నీ పవిత్ర గృహం వద్ద వసింపజేశాను. మా ప్రభూ! ఇక్కడ వారు నమాజ్‌ను స్థాపించాలని. నీవు ప్రజల హృదయాలను వారి వైపు మొగ్గేలా చెయ్యి వారికి పంచ్చ ఆహారంగా ప్రసాదించు, వారు కృతజ్ఞులయ్యిందుకు. (38) ఓ మా ప్రభూ! నీవే మేము దాచేవీ, బహిరంగపరిచేవీ, తెలిసినవాడవు.” నిస్పందేవంగా అల్లాహ్‌కు భూమ్యాకాశాల్లో గుఫ్తంగా ఉన్నది ఎదీ లేదు. (39) నాకు ఈ వృద్ధాప్యంలో ఇస్యాయాలు, ఇస్మాఖ్‌లను ప్రసాదించిన అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు. నిస్పందేవంగా నా ప్రభువు ప్రార్థనను ఆలకించేవాడు. (40) నా ప్రభూ! నన్నా, నా సంతానాన్ని నమాజ్ స్థాపించేవారుగా చెయ్యి ప్రభూ! నా ప్రార్థనను స్వీకరించు. (41) ప్రభూ! నన్నా, నా తల్లిదండ్రులను, విశ్వాసులను లెక్కతేల్చే రోజున క్షమించు.” (42) ఈ దుర్మార్గులు చేస్తున్న వాటిని అల్లాహ్ పట్టించుకోవటంలేదని నీవు భావించకు. అల్లాహ్ వారి విషయాన్ని విచ్చుకున్న నేత్రాలు విచ్చుకున్నట్టే ఉండిపోయే దినానికి వాయిదా వేస్తున్నాడు. (43) వారు తలపైకిత్తి పారిపోతూ ఉంటారు. వారి దృష్టి పైనే నిలిచి ఉంటుంది. వారు శూన్యహృదయులై ఉంటారు. (44) ప్రవక్తా! శిక్ష వచ్చి పట్టుకునే రోజును గురించి నీవు వారిని భయపెట్టు. అప్పుడు ఈ దుర్మార్గులు “మా ప్రభూ! మాకు మరికొంత వ్యవధి ఇప్పు. మేము నీ నందే శాన్ని స్వీకరిస్తాము. ప్రవక్త లను అనుసరిస్తాము” అని అంటారు. “క్షీణ దశ మాకు ఏనాటికీ రాదు” అని ఇంతకు ముందు ప్రమాణాలు చేసినవారు మీరేకదా!

رَبَّنَا إِنَّمَا أَسْكَنْتُ مِنْ دُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي رَزْعٍ
عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمَ « رَبَّنَا لِيُقْيِمُوا الصَّلَاةَ
فَاجْعَلْ أَفْيَدَةً مِنَ النَّاسِ تَهُومِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ
مِنَ الشَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ »³⁷

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا تُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ طَوْمَا يَجْفُ عَلَى
اللَّهِ مَنْ شَئْتَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ³⁸

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ
وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ³⁹

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةَ وَمِنْ دُرِّيَّتِي رَبَّنَا
وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ⁴⁰

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ
الْحِسَابُ⁴¹

¹⁸ ع
وَلَا تَحْسِبَنَ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّمَا

يُوَحِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشَخَّصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ⁴²

مُهْطِعِينَ مُقْبِعِينَ رُءُوسِهِمْ لَا يَرَّ تَلَلِ إِلَيْهِمْ
ظُرْفُهُمْ وَأَفْلَتُهُمْ هَوَأَهُ⁴³

وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ
ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخْرُنَا إِلَى أَجْلٍ قَرِيبٍ لَا نُنْجِبَ دَعْوَتَكَ

وَنَتَّبِعَ الرُّسُلَ طَأْوَلَمْ تَكُونُوا أَقْسَمُ شَمْرٍ مِنْ قَبْلِ
مَالَكُمْ مِنْ زَوَالٍ⁴⁴

(45) వాస్తవానికి తమకు తాము అన్యాయం చేసుకున్న జాతుల వట్టణాలలో మీరు నివసించలేదా? మేము వారిపట్ల ఎలా వ్యవహారించాం అనేది కూడా మీరు చూసారు. మీ కొరకు ఎన్నో ఉపమానాలను ఇచ్చి బోధించాము. (46) వారు భయంకరమైన కుటులు పన్నారు. అయితే అల్లాహ్ వారి కుటులన్నింటినీ భగ్నం చేశాడు. యదార్థం ఏమిటంటే వారి కుటులు కొండలను షైతం కదిలించేటంతటి భయంకరంగా ఉండేవి.

(47) ప్రవక్తా! అల్లాహ్ తన ప్రవక్తలకు చేసిన వాగ్దానాలకు భిన్నంగా వ్యవహరిస్తాడని ఎంతమాత్రం సందేహించకు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ శక్తి సామర్థ్యాలు కలవాడు. ప్రతీకారం తీర్మానికి గలవాడు.

(48) భూమ్యాకాశాలను మార్చటం జరిగే రోజును గురించి నీవు వారిని భయపెట్టు. అద్వితీయుడూ, ఒక్కడూ అయిన అల్లాహ్ ముందు అందరూ హోజరొతారు. (49) ఆ రోజు నీవు దోషులను బేధీలతో బంధించబడి ఉండటం చూస్తావు.

(50) వారు తారు వస్త్రాలను ధరించి ఉంటారు. అగ్ని జ్వాలలు వారి ముఖాలను క్రమ్యకొని ఉంటాయి. (51) అల్లాహ్ ప్రతి వ్యక్తికి అతను చేసిన దానికి ప్రతిఫలం ఇచ్చేందుకు ఇలా జరుగుతుంది. లెక్కాతీసుకోవటానికి అల్లాహ్ కు ఎంతోసేపు పట్టదు.

(52) సర్వ మానవులకు ఇదొక సందేశం. దీనిద్వారా వారు హెచ్చరించబడాలని, కేవలం ఆయన ఒక్కడే ఆరాధ్యాడనే విషయాన్ని వారు తెలుసుకోవాలని, ఇంకా బుధ్యమంతులు మంచి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని (ఇది పంపబడింది).

وَسَكَنْتُمْ فِي مَسِكِينَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسُهُمْ
وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمْ
الْأَمْثَالَ ﴿45﴾

وَقُدْمَكُرُوا مَكْرُهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ طَوَانْ
كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزْوُلٍ مِنْهُ الْجِبَالُ ﴿46﴾

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ هُخْلِفَ وَعْدَهُ رُسُلَهُ إِنَّ اللَّهَ
عَزِيزٌ ذُو اِنْتِقَامٍ ﴿47﴾

يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرُ الْأَرْضِ وَالسَّمَوْاتُ
وَبَرْزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿48﴾

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَ مِيْدِ مُقَرَّبِينَ فِي
الْأَصْفَادِ ﴿49﴾

سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطِرٍ اِنْ وَتَغْشَى وَجْهَهُمْ
الثَّارُ ﴿50﴾

لِيَعْزِزَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ إِنَّ اللَّهَ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿51﴾

هَذَا بَلْغٌ لِلنَّاسِ وَلَيُنَذَّرُوا بِهِ وَلَيَعْلَمُوا أَنَّمَا⁷
هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَيَنْزَلُ أُولُوا الْأَلْيَابِ ﴿52﴾

35 - 52 ఆయత్తల వివరణ :

వాక్యం సంబంధం : తోహీద్ (దేవుని ఏకత్వం) సత్యమనీ, సాటికల్పించుట అసత్యమనీ, అవాస్తవమని వెనుకటి వాక్యాల్లో పేర్కొనబడింది. ఏకత్వాన్ని అల్లాహ్ ఒక మహా ఘలవృక్షంతో పోల్చడం జరిగింది. దాని ప్రేశ్న భూమిలో పాతుకొని ఉన్నాయి. దాని కొమ్మలు ఆకాశంలో వ్యాపించి ఉన్నాయి. ఇంకా సాటి కల్పించటాన్ని ఒక బలహీనమైన మొక్కతో పోల్చుటం జరిగింది. దాన్ని పీకి పారవేయడం చాలా సులభం. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో దేవుని ఏకత్వాన్ని ప్రచారం చేసిన ఇఖాహీం (ఆ) గురించి పేర్కొనబడింది. ఆయన ఏకత్వ కేంద్రాన్ని కాబతుల్లాహ్ నిర్మించాడు. జీవితమంతా ప్రజలను అల్లాహ్ ఆరాధనవైపు ఆహ్వానిస్తూ ఉన్నాడు.

35వ వాక్యం : మక్కా అవిశ్వాసులకు సమాధానంగా పవిత్రమైన ఈ మక్కా సగరం మొదటి నుండి అల్లాహ్ ఏకత్వానికి కేంద్రంగా ఉండిందని, ఎవరూ సాటిలేని అల్లాహ్ ఆరాధన కొరకు అది నిర్మించడం జరిగిందని అల్లాహ్ స్ఫుషం చేశాడు. అల్లాహ్ మిత్రులు ఇఖాహీమ్ (ఆ) దీన్ని నిర్మించారు. అల్లాహ్కు సాటి కల్పించే వారంటే ఆయన విసుగు చెందేవారు. ఈయనే శాంతిభద్రతల కొరకు ప్రార్థించారు. (అల్ బఖర : 126) ఇంకా ఇలా ప్రార్థించారు : “నన్ను, నా సంతానాన్ని విగ్రహారాధన నుండి కాపాడు” దీని ద్వారా తెలిసిందేమిటంటే అల్లాహ్ను ప్రార్థించేవారు తన గురించి, తన తల్లిదండ్రుల గురించి, తన సంతానం గురించి ప్రార్థించాలి.

36వ వాక్యం : విగ్రహారాధనలో మునిగి ఉన్న వారిపట్ల నుండి నేను విసుగుచెందాను. ఈ విషయాన్ని అల్లాహ్పై వదలివేస్తున్నాను. అల్లాహ్ కోరితే వారిని శిక్షిస్తాడు. లేదా క్షమిస్తాడు. ఈసా (ఆ) కూడా తన జాతిపట్ల ఇదేవిధంగా ప్రార్థించారు. (మ. మాయిద్ : 118). ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసుల శిక్ష గురించి, క్షమాపణ గురించి అల్లాహ్కే వదిలివేయబడింది. ఒకసారి ప్రవక్త (స) ఈ వాక్యాలను గుర్తుచేసి, ఏడుస్తూ “ఓ అల్లాహ్! నా ఉమ్ముత్ నా ఉమ్ముత్ నా ఉమ్ముత్” అన్నారు. అల్లాహ్ జిటీల్ (ఆ) ను పంపి కారణం తెలుసుకోమన్నాడు. జిటీల్ (ఆ) వచ్చి కారణం అడిగారు, ప్రవక్త (స) ఇలా సమాధానమిచ్చారు : “నాకు నా ఉమ్ముత్ గుర్తుకు వచ్చింది. అప్పుడు అల్లాహ్ జిటీల్ని ఇలా ఆదేశించి పంపాడు - “ఓ ప్రవక్తా! మేము మీ అనుచర సంఘం విషయంలో మిమ్మల్ని సంతోషపరుస్తాము. విచారానికి గురిచేయము.” (అల్ ఘజ్లుల్ కబీర్)

38వ వాక్యం : ఈ ప్రార్థన దేనికొరకో నీకు తెలుసు. భూమ్యకాశాల్లో ఉన్న సమస్త విషయాల వాస్తవాలు తెలిసినవాడవు. తనతో పాటు తన సంతానం గురించి కూడా ప్రార్థించారు. ధర్మబోధకులు, తమ కుటుంబీకులను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని, అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు ఆదేశించాడు. (ఘఅరా - 214) (అహోసనుల్ బయాన్)

15. అల్ హిజ్ర

ఆయతులు : 99

అవతరణ : మక్కాలో

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాలీలుడు అయిన
అల్లాహు పేరుతో

(1) అలిఫ్-లామ్-రా. ఇవి దైవగ్రంథమైనటువంటి
స్పష్టమైన ఖుర్జాన్లోని వాక్యాలు.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُ تَلَكَ أَيُّهُ الْكِتَبٌ وَقُرْآنٌ مُّبِينٌ ﴿1﴾

52వ వాక్యం : ఈ సూరాలో ఎన్నో మంచి బోధనలు, గుణపాతాలు, ఉపదేశాలు ఉన్నాయి. ఈ వాక్యాలను అనుసరించేవారు ఉథయ లోకాల్లో సాఫల్యం పొందుతారు. ఇందులో ఏకత్వానికి సంబంధించిన సాక్ష్యాధారాలు, సూచనలు ఉన్నాయి. వీటిద్వారా అల్లాహు ఒక్కడే అని, ఆయనకు సహావర్తులు ఎవరూ లేరని స్పష్టమవుతుంది. ఖుర్జాన్ అంతా మార్గదర్శకత్వంతో నిండి ఉంది. ఇందులో ఎన్నో స్పష్టమైన సూచనలు ఉన్నాయి.

